

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno v nedeljo in prazniki. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Ljubljana v znamenju letalstva

Ljubljana se pripravlja na letalski miting. — Prva letala nad mestom. — Zanimanje občinstva za letalstvo. — Navodila udeležencem mitinga.

Aeroklub poroča: Cenjeno občinstvo naproslamo, da se letalskega mitinga v kar največjem številu udeležijo, ker je to edina prireditev te vrste, ki se je doslej vršila v Ljubljani, obenem pa tudi nekakša javna preizkušnja kvalitete naših letalcev. Kakor poročamo na drugem mestu, so zagrebški letalci že dopoldne prileteli v Ljubljano in letali nad mestom. Tudi novosadski letalci so prileteli v dopoldanskem urah. V Ljubljano je priletel tudi znani pilot poročnik Bajdak, dočim kapetan Sondernmayer ni priletel.

Na Breguetu XIX so prispeli poročnik Savič, narednik Egger in kapitan Rozman. Na Devotinu je prispel podporočnik Turko, na drugem Devotinu kapetan Čenčič. Tako se je zbralo v Ljubljani 7 aeroplanov, ki se udeležijo jutrišnjega mitinga.

Opozorjamo na predprodajo vstopnic, posebno pa na glavno prodajo na kodovoru, da si že sedaj vsakdo nabavi tudi vozovnico, ki ga opravičuje do polovične vožnje na letališče, da ne bo zadnji hip pred odhodom vlaka prevelikega navala.

Na letališču samem bodo funkcije Aerokluba nosili posebne znake in to načelniki odsekov in glavni odbor jugoslovensko trobojnico z napisom, rediteljstvo v zelenih znakih, ostalo rediteljstvo v belih znakih. Fotografirani, ki so dobili dovoljenje za slikanje na Aero-dromu, imajo pravico do svobodnega kretanja le, ako so dvignili tudi bel trak z napisom — Foto —, ki jim služi kot javna legitimacija za fotografiranje. Samo pooblastilo, ki ga je izstavil tajnik Aero-kluba, ne zadostuje.

Vsak udeleženec mora nositi vstopnico vidno, ker bo sicer neprestano nadlegovan od letaliških patrulj, ki bodo kontrolirale posetnike. Prosimo, da občinstvo vse predpise točno izpolni, ker bo ob velikem navalu sicer težko vzdržati red. Vse eventualne nepopolnosti, ki bi se pokazale pri vzdrževanju reda, prosimo, da občinstvo uredi s svojo je strani.

Na letališču se bo nahajalo 6 paviljonov z mizami prigrizkom in pijačami. Opozorjamo občinstvo, da bo Aeroklub postregel s prvovrstnimi pijačami po najzmernejših cenah.

Prireditve se vrši tudi tedaj, ako bo malo vetrovno ali oblačno, če le ne bo posebnih padavin. Ako pa bo nevihta ali pa bi bilo radi slabe udeležbe s strani občinstva letenje preprečeno, se odloži miting na dan kasneje, t. j. na ponedeljek 27. t. m.

Zbrališče onih, ki so zadeli številke za brezplačen let, je pri čuvajnici številka 628. Nadaljnja navodila da tamkaj službovalci reditelja.

Prvi aeroplani nad Ljubljano.

— Ljubljana, 25. junija. Danes med 10. in 11. dopoldne so prispela iz Zagreba v Ljubljano tri letala tipa »Brandenburg«. Letalci so dalje časa krožili prav nizko nad Ljubljano ter metali reklamne letake za jutrišnji letalski miting. Med ljubljanskim prebivalstvom so vzbudili splošno pozornost ter se je zlasti mladičina pulila za letake, ki so padali iz zraka na zemljo. Po ljubljanskih cestah so se med njihovim poletom nad Ljubljano zbirale velike grude ljudi, ki so opazovale svetiljavoča se letala in akrobatske vaje pogumnih letalcev v znak ter lovili na ulice padajoče letake.

Zagrebške letalce je sprejel na letališču, ki se nahaja na volaškem vežbališču pri Dev. M. v Polju, tajnik ljubljanskega Aerokluba dr. Rape.

Tekom popoldneva polet dopoldne iz Zagreba došla letala v svrhu reklame na Gorenjsko, Dolenjsko in tudi proti notranjski strani.

Za jutrišnji letalski miting vlada po vsej Sloveniji, zlasti pa v Ljubljani izredno veliko zanimanje. Vreme se sicer nekam kisa, a upajmo, da ne bo prehudeta, da bo kljub temu uspeh mitinga popoln in da pride tudi občinstvo na svoj račun. Ljubljani se obeta z jutrišnjim letalskim mitingom izreden užitek, kakršnega še ni doživela. Zanimanje za to veliko letalsko prireditev je tem večje, ker živimo v dobi presenetljivega razmaha moderne aviatike.

Letalci v Zagrebu.

— Zagreb, 25. junija. Včeraj popoldne so prispela iz Novega Sada na borongajsko letališče pri Zagrebu tri letala, namenjena na veliki letalski miting, ki se vrši v Ljubljani.

ljani. Dospeli so kapetan Čenčič in tehnik Turko, vsak na svojem lovskem aparatu francoskega tipa, nadalje pilot narednik Egger, ki bo v Ljubljani skakal iz aeroplana s padalom, v družbi poročnika Saviča kot opazovalca in nekoga mehanika na trisežnem avijonu tipa »Breugeth« s 450 HP.

Sondernmayer in Bajdak v Zagrebu.

— Zagreb, 25. junija. Kapetan Sondernmayer in poročnik Bajdak sta dospela danes ob 10. dopoldne iz Novega Sada v Zagreb ter po enournem odmoru nadaljevala ob 11. polet proti Ljubljani.

Pogumna letalca kapetana Sondernmayerja in poročnika Bajdaka, ki sta postala naši javnosti znana s svojim posrečenim poletom iz Pariza v Bombay, je povabil tudi zagrebški Aeroklub za poset v Zagrebu. Po določenem programu se vrne kapetan Sondernmayer in poročnik Bajdak v Zagreb 28. t. m. na Vidovdan v spremstvu petih vojaških aeroplanov. Dospela bosta bržkone popoldne med 3. in 4. uro na borongajsko letališče. Za to priliko pripravljajo v Zagrebu velike svečanosti. Zvečer ob 8. bo v gledališču na Tuškancu kapetan Sondernmayer predaval o poletu v Bombay, pazneje pa se vrši v mestni dvorani na čast letalcem banket. Avijatiki se vrnejo iz Zagreba v Novi Sad v sredo dopoldne.

Prometna navodila udeležencem.

Občinstvo obveščamo, da je prometno ministrstvo dovolilo vsem posetnikom aeromitinga polovično vožnjo z vseh postaj naše države do postajališča Devica Marija v Polju in nazaj. Vsak posetnik naj kupi cel vozni listek do te postaje ter naj shrani listek, kakor tudi kupljeno vstopnico za miting za povratno vožnjo domov, ker drugače sam vozni listek ne velja za povratek. Za posetnike mitinga iz Ljubljane se bodo izdajale posebne povratne karte. Oni posetniki, ki bi ne bili direktno odpravljani do Device Marije v Polju, bodo lahko dokupili v Ljubljani na glavnem kodovoru pri posebnih blaginjah (pri izhodu) nadaljni vozni listek do Dev. Darije v Polju in nazaj, morajo pa pri povratku izkazati se z obema voznima kartama in z vstopnico za miting. Direkcija državnih železnic je uvedla poleg obstoječih vlakov iz Ljubljane — glavni kolodvor — na letališče in nazaj tri posebne vlake. Njih vozni red je sledeči: Prvi poseben vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 14.35; drugi ob 15.10 in tretji ob 15.35 popoldne. Vsi ti posebni vlaki vozijo do čuvajnice 629, kjer obstoji prehod preko tirov direktno na letališče. Izstop občinstva je dovoljen samo na levi strani v smeri vožnje med obema tirova. Vsakdo ima železniške tike kar najhitreje zapustiti, da je vlakovni promet neoviran. Navodilom tamošnjih rediteljev se ima vsakdo brezpogojno pokoriti. Naprosimo občinstvo, da se v lastnem interesu poslužuje v čim večji meri že prvih dveh posebnih vlakov, da se izogne prevelikemu navalu pri zadnjem vlakcu, zlasti še, ker bo na ta način publiko omogočen ogled zastavljenih letal ter izbira najprikladnejših mest za opazovanje. Povratek posebnih vlakov v Ljubljano se izvrši s postajališčem iz Dev. Marije v Polju in sicer je odhod teh vlakov ob 18.30, drugi ob 19.15 in zadnji ob 19.45.

Da se omogoči povratek udeležencev iz kamniškega in kranjskega okraja, je direkcija državnih železnic ukrenila, da čaka na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, potniški vlak, ki odhaja na Gorenjsko ob 18.55 in mešan, ki odhaja proti Kamniku ob 18.20, zvezo s prvima posebnima vlakoma, ki odhaja s postajališčem Dev. Darija v Polju ob 18.30.

Vozni listki in vstopnice za miting se bodo prodajale v soboto in nedeljo dne 25. in 26. t. m. v posebni železniški potniški blaginji pri izhodu na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Člani Aero-kluba, dijaštvo in vojniki naj si nabavijo vstopnice za miting in železniške vozne listke že v soboto popoldne in sicer od 14. do 20. ure pri omenjeni blaginji, ker se bodo v nedeljo prodajale le nečlanske vstopnice za miting po 10 Din za osebo. Vozni listek iz Ljubljane na letališče in nazaj stane za osebo le 3.50 Din.

Poleg posebnih vlakov bodo posetnikom na razpolago še avtobusi na določenih kraji, o čemer bo občinstvo še pravočasno točno obveščeno.

— Iz tajništva Aerokluba. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru se dobe že danes

v soboto v predprodaji vstopnice za letalski miting in železniške povratne vozovnice pri posebnih blaginjah pri izhodu. Povratna železniška vozovnica stane 3.50 Din za osebo. Članstvo Aerokluba in dijaštvo naj si brezpogojno nabavi vstopnice že danes, ker se bodo jutri prodajale le običajne vstopnice po 10 Din za osebo. Predprodaja se vrši danes do 20. — Opozorjamo tudi na vozni red jutrišnjih posebnih vlakov na letališče, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 14.35, 15.10 in 15.45.

Borba za premoč v radikalni stranki

Vlada in centrumaši proti pašičevcem. — Razkol v NRS neizbežen. — Policija terorizira pašičevske kandidate.

— Beograd, 25. junija. Pozornost političnih krogov je v glavnem koncentrirana na pogajanja med vlado in radikalnim centrom, ki pa, kakor vse kaže, potekajo brezuspešno. Tudi včerajšnja pogajanja, ki so se vršila med Veljo Vukičevićem in Nikolo Uzunovićem s posredovanjem Ilje Mihajloviča, niso dovedla do nikakih pozitivnih uspehov. Ministrski predsednik je odbil vse zahteve centrumašev po rekonstrukciji vlade, kar potrjuje zlasti imenovanje Velje Popovića za ministra brez portfelja kot pomočnika ministrskega predsednika v notranjem ministstvu. To imenovanje pa je na drugi strani naperjeno zlasti proti pašičevcem, ker je Velja Popović določen kot protikandidat vlade proti pašičevskemu kandidatu Nastasu Petroviću v Jagodini. Splošno se opaža, da je glavna borba vladne in centrumaške frakcije radikalne stranke naperjena proti pašičevcem.

Ljubljanska borza popolna

Svečana otvoritev deviznega in valutnega oddelka. — Za odpravo omejitev v trgovanju z devizami in valutami.

Ljubljana, 25. junija.

V dvorani Ljubljanske borze se je danes ob 11. dopoldne vršila kratka, skromna, toda za razvoj našega gospodarstva zelo pomembna svečanost povodom otvoritve deviznega in valutnega oddelka. Svečanosti so prisostvovali mnogi zastopniki trgovstva, industrije, obrti in drugih gospodarskih panog. Med drugimi so bili navzoči: inšpektor Dušan Arangelović kot zastopnik finančnega ministra, ki bo obenem vršil na borzi funkcije komisarja, dalje veliki župan dr. Fran Vodopivec, delegat ministrstva financ dr. Ivan Rupnik, dvorni svetnik dr. Bonač, načelnik in oblastni referent za trgovino dvorni svetnik dr. Rudolf Marn, vladni komisar mestne občine ljubljanske Anton Mencinger, zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo glavni tajnik dr. Fran Windischer, tajnik Zveze industrijev inž. Milan Suklje, predsednik Društva denarnih zavodov generalni ravnatelj Tykač, zastopnik Zveze trgovskih gremijev Jos. Kostec, načelnik ljubljanskega trgovskega gremija g. Gregorc, direktor Trgovske akademije dr. Böhm, direktor II. razredne trgovske šole Gogola kakor tudi mnogi odlični trgovci in industrijci.

Predsednik borze g. Ivan Jelačin je v kratkem slavnostnem govoru najprej pozdravil vse odlične predstavnike oblasti in gospodarskih ustanov, nato pa med ovacijami predčital udanostno brzojavko na kabinetno pisarno Nj. Vel. kralja, v kateri izražajo slovenski privredniki povodom otvoritve deviznega in valutnega oddelka na ljubljanski borzi zvestobo in udanost kralju in njegovemu kraljevskemu domu. Nato je predsednik v markantnih potezih očrtal težko borbo za ustanovitev ljubljanske borze in osobito dolgotrajno borbo za njeno izpolnitev. Borba je končno prinesla popoln uspeh. Očrtal je nato veliko važnost popolne borze za nadaljnje gospodarski razvoj in napredek Slovenije. Bili so sicer mnogi pomisleki proti ljubljanski borzi, toda ti so bili zavrnjeni. Nova borza kaže, kako se lahko pospeši skupno delovanje. Perspektive za bodočnost so jako povoljne. Pojavljajo se sicer perturbacije, toda borza predstavlja glavno gospodarsko ustanovo, ki bo delovala na konsolidaciji in normalizaciji razmer. Naglašajo, da pred vsem, da bo ljubljanska borza skupno sodelovala z beografsko in zagrebško borzo. Končno izreka najtoplejšo zahvalo vsem onim faktorjem, ki so pripomogli do končne izpolnitve borze. Izraža trdno upanje, da se bo borza lepo razvijala in prosil zastopnika finančnega ministra, da kot komisar borze podpira vsa njena stremjenja.

Inšpektor Dušan Arangelović je v imenu finančnega ministra čestital borzi na uspehih, omenjajoč, kakšne težkoče je imel prvotno naš dinar premagati. Sedaj se je dosegla stabilizacija dinarja. Pokazala pa se je obenem potreba, da dobi Slovenija svojo lastno borzo. Ekonomsko-financi-

RADIĆ NIMA SREČE

— Beograd, 25. junija. Glasom poročil iz Debra je prišlo včeraj do eličnih demonstracij proti radičevcem kakor v Skoplju. Pavle Radić in baron Svegel, ki vodita radičevsko akcijo v južni Srbiji, sta bila izžvižgana. Zborovalci so ju hoteli celo dejansko napasti, tako da sta morala direktno pobegniti iz Debra. Radičevci se pritožujejo, da policija ni ukrenila ničesar, da bi zagotovila radičevcem v južni Srbiji svobodo zborovanja.

ob tej slovesni priliki, da smo mi v Sloveniji v gospodarskem razvoju bli trnjevo in hrpavo pol od starega plaga do te krone in da more naše gospodarsko prizadevanje do našati plodonosnih sadov samo ob pridnem vsakdanjem delu, ob varnosti po vzgladu naših najboljših starih slovenskih gospodarjev in ob dobro zamišljenem solidarnizmu naših gospodarskih interesov vseh panog.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je od početka z budno pozornostjo in iskreno ljubeznijo podpirala moralno in gmetno hvalevredno prizadevanje slovenskih gospodarskih vodnikov za ustanovitev popolne borze v Ljubljani. Ko smo sedaj ob Vidovdan zarjari prišli vrh klanca in dosegli cilj te svoje organizatorne prizadevnosti, mi je v resnici živa srčna potreba izrekat najljepše in najiskrenejše čestitke ljubljanski borzi za blago in vrednote v njeni sedanjosti dovršeni formi in dati duška iskreni želji, da bi ta nova popolna forma zadobila v najkrajšem času tudi tisto svojo stvarno vsebino, katero smo si ob rojstvu naše borzne naprave vsi tisti želeli, ki nam je nalozena skrb za vodstvo in čuvanje gospodarskih interesov. Naša borza nam je bila dolga leta dete neobjavljeno, dete skrbi, pa tudi dete ljubezni. Sada, ko je skrb za nami, ji ohranimo svojo zvesto ljubezen in svojo trajno skrbnost, pa jo obdamo tudi s svojim upravičenim upanjem, da se bo izkazala in obnesla v živem življenju. Dovolite, spoštovani gosp. borzni predsednik, da Vam, ki ste potem, ko ste za ustanovnim predsednikom ljubljanske borze g. Dragotinom Hribarjem prevzeli vodstvo uprave borznih poslov, s hvalevredno energijo in nepopustljivo živavostjo zasledovali naš skupni cilj, sežem v roko in Vam kot gospodarju rečem ob tem slovesnem trenutku v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je središče naše gospodarske stanovske organizacije: Sprejmite najboljše čestitke in iskrene želje za čvrst in krepek razvoj naše borze v bodočnosti. Naj spremila blagoslov in zvesta sreča delo in kupčije na ljubljanski borzi za blago in vrednote!

Inf. Milan Suklje je v imenu Zveze industrijev izrazil čestitke vsem gospodom, ki so z izredno vztrajnostjo dosegli svoj cilj.

Generalni ravnatelj Tykač je kot predsednik Društva denarnih zavodov naglašal, da izreka najtoplejšo zahvalo vsem, ki so delovali za otvoritev deviznega in valutnega oddelka. Ta oddelek denarni zavodi najbolj potrebujejo. Za denarne zavode v Ljubljani nastopa nova era. Koliko stroškov, sitnosti in neprijetnosti so doslej imeli zavodi radi raznih manipulacij na tem, da se doseže svoboda nakupa in trgovanja deviz in valut in se odpravijo sedanje omejitve. Te omejitve obstoje le še pri nas, dočim so drugod že odpravljene. Skrb naše borze in ostalih borz v državi sedaj bodi, da dokazemo v vsakem oziru zrelost finančne uprave.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Čestitali so nadalje borzni upravi zastopnik Zveze trgovskih gremijev g. Josip Kostec, načelnik ljubljanskega gremija trgovcev g. Gregorc in direktor Trgovske akademije dr. Böhm, ki je obenem izrazil željo, da da borza priliko trgovskemu naraščanju upoznati praktično vse trgovsko poslovanje.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil dostojno svečanost.

Prihod odličnih gostov v Ljubljano

— Ljubljana, 25. junija. Sokol I. na Taboru je sprejel danes brzojavno vest, da prispejo na zlet v Ljubljano kot oficijelni zastopniki češkoslovaškega in poljskega Sokolstva. Iz Prage prispejo kot oficijelni zastopniki ČOS namestnika starostar br. František Mašek in Vincenc Štepanek in za načelstvo br. Dvofak in Fran Kudela ter g. Nimshausen in Olga Fučíkova. Kot zastopniki poljskega Sokola prispejo iz Varšave predsednik SPO Adam Zamojski s soprogom, načelnik Fazalovic in kot delegat poljskega Sokola v Ameriki dr. Ostrowski. Delegaciji dospeta v Ljubljano z vlakom v ponedeljek dne 26. t. m. ob 17. uri. Pozivljamo občinstvo, da v častnem številu pozdravi zastopnike naših severnih bratskih narodov in Sokolov.

KRALJ ODPOTUJE DANES NA BLEJ

— Beograd, 25. junija. Kralj in kraljica odpotujeta danes zvečer s svojim spremstvom na Blej, kjer ostaneta čez poltje.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.95, Pariz 223.50, London 276.50, Newyork 56.80, Milan 331, Praga 168.60, Berlin 13.50, Dunaj 801.50.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.135, Pariz 20.35, Milan 30.15, Newyork 519.70, London 25.24, Newyork 519.70, Praga 15.40, Dunaj 73.15, Berlin 123.15.

— Trst: London 83.70.

Likvidacija SLS v Ljubljani

Razpust krajevnih odborov in vodstva SLS za Ljubljano — Reorganizacija klerikalne stranke v Ljubljani. — Krščanski socialci izključeni od sodelovanja v strankinih odborih. — Popolno uveljavljanje diktature osrednjega vodstva SLS. — Dr. Korošec ne bo več kandidiral v Ljubljani.

Pristaši SLS v Ljubljani so imeli doslej v okviru svoje stranke nekakšno avtonomijo. Imeli so svojo lastno organizacijo, ki je volila svoje lastno vodstvo, in izvršni odbor, imeli so tudi lastne dohodke in lastno tajništvo. V marsikaterem oziru je ljubljanska klerikalna organizacija mogla osrednjemu vodstvu SLS diktirati svoje zahteve in svoječasna Zveza delovnega ljudstva pri ljubljanskih občinskih volitvah se je mogla oslonjati na družbo s socialisti in komunisti samo zaradi tega, ker je vodstvo SLS v Ljubljani izjavljalo, da je z oziranjem na ljubljansko komunalno politiko popolnoma samostojno ter neodvisno od osrednjega vodstva SLS, s čegar klerikalno politiko se socialistične frakcije v Ljubljani niso načelno nikdar strinjale.

V dosedanjem vodstvu SLS za Ljubljano so prevladovali takozvani krščanski socialci z dr. Stanovnikom na čelu — in ker so tvorili kader klerikalnih agitatorjev v Ljubljani, so bili mnenja, da jim pristaja tudi pravica do večjega vpliva v osrednjem vodstvu, čeprav politika in taktika sta bila v mnogobrojnih primerih nasprotna geslom, ki so jih proglasili zlasti med delavstvom, malimi obrtniki in uradniki.

Prislo je do odločitve boja v klerikalni stranki med obema strujama, od katerih prva reprezentira takozvano poslovno krščanstvo, druga pa po lastnih trditvah čisti dr. Krekov krščanski socializem. Kakor znano, je zadnjim načeloval dr. Stanovnik, ki se je vsled tega zadel voditeljem klerikalne stranke, da jim je že nekoliko preveč čez glavo zrastle in da ga je treba za to nekoliko potlačiti. To je bil glavni vzrok, da voditelji SLS niso hoteli ustreči vsem željam ljubljanskih krščanskih socialcev z ozirom na njihova stremjenja v ljubljanski komunalni politiki niti takrat, ko so bili na vladi in ko bi to lahko storili.

Razumljivo je, da je to rodilo še večji odpor med Stanovnikovimi pristasi in logična posledica vsega tega je bila znana dr. Stanovnikova izjava o hegemoniji v klerikalni stranki, v kateri ima glavno in izključeno besedo le duhovniška kasta. Kakor je »Slovenec« proglasil, se je dr. Stanovnik s to izjavo sam izključil iz stranke, ne da bi o stvari sklepala merodajna fora v stranki in ne da bi mu nudili klerikalni voditelji priliko obrazložiti in dokazati pred zaupniki SLS kot najmerodajnejši strankini inštanca svoje trditve. Dr. Stanovnik se je nato »baje« umaknil iz javnega udeleženja stranke. Na videz so zmagali klerikalni kapitalisti in poslovni kristjani, ki jim je vera le »kšeft«, socializem pa agitacijska fraza.

Med tem je osrednje vodstvo SLS sklenilo, da se ima avtonomna ljubljanska organizacija stranke likvidirati in osnovati nova organizacija, v kateri ne bi smeli imeti krščanski socialci in dr. Stanovnikovi pristasi odločilne moči. Krajevni odbori SLS v Ljubljani so razpuščeni, razpuščeno je tudi vodstvo SLS za Ljubljano. Ti odbori so bili dosedaj voljeni iz vrst klerikalnih zaupnikov, novi krajevni odbori pa so sedaj imenovani od osrednjega vodstva stranke.

Ljubljanska organizacija SLS ni več samostojna, temveč popolnoma podrejena osrednjemu vodstvu. V sredo je bil izvoljen tudi že novi novi mestni odbor namesto dosedanjega vodstva. Ta novi odbor tvori deset članov in so v njem krščanski socialci v manjšini. Načelnik tega mestnega odbora je postal advokat dr. Jerič, ki se doslej sploh še ni uveljavljal v klerikalnem političnem ter organizacijskem življenju in o katerem doslej še ni znano, ali drži s poslovnimi kristjani ali s krščanskimi socialci. Vodstvo SLS je sicer hotelo vrniti za načelnika novega ljubljanskega mestnega odbora dr. Adlešiča, kar se pa vsled odpora krščanskih socialcev ni posrečilo.

V novem mestnem odboru SLS v Ljubljani, kakor tudi v krajevnih odborih je popolnoma odpravljen princip stanovskega zastopstva. Iz glavnega mestnega odbora so delavci popolnoma izključeni in tudi za člane krajevnih odborov so imenovani samo ljudje, ki se zde osrednjemu vodstvu SLS popolnoma zanesljivi kot kimojci.

Osrednje vodstvo SLS pri tem tudi ni upoštevalo obrtnikov in drugih stanov, večinoma tvorijo te odbore ljudje, ki so v svoji eksistenci odvisni od klerikalnih voditeljev ali pa jim morajo biti hvaležni zanj.

Umevno je, da je ta nedemokratična rešitev spora med ljubljanskimi klerikalci še bolj razburila krščanske socialce in na račun vodstva je od njihove strani padlo na sestanku, ki se je vršil preteklo sredo v Rokodelskem domu in na katerem se je vršila volitev mestnega odbora SLS v Ljubljani, precej pikrih besed, ki pa jih je navzočih poslevoedeči podpredsednik dr. Marko Natlačen mirno požel. Ta rešitev spora ni v ničemer zadovoljila nezadovoljnih ljubljanskih pristajev klerikalne stranke, ker vidijo v njej le nov korak samovoljne klerikalnih voditeljev. Zato je naravno, da postaja zabavljanje proti diktaturi v klerikalni stranki čim dalje bolj splošno med njenimi dosedanjimi pristasi.

Zdi se, da so se razdrapane razmere med klerikalci v Ljubljani prav dobro znane tudi dr. Korošcu, kajti iz klerikalnih vrst se čujejo glasovi, da dr. Korošec ne namerava več kandidirati v Ljubljani, ker se kot šef stranke neče izpostaviti nevarnosti blamaže volilnega poraza, ki je tem večja, ker kot dosedanj ljubljanski poslanec ne more pokazati na nobene svoje uspehe in delo za korist avtonomnega mesta Ljubljane.

Vodstvo SLS je likvidiralo svojo dosedanje politično organizacijo v Ljubljani, njeni diktatorski ukrepi so dokaz nezdravilnih razmer, ki vladajo v klerikalni stranki. Čiščenje v klerikalni stranki se ne vrši od leve na desno, ampak v obratni smeri, poslovno krščanstvo zmaguje, vsi tisti, ki so pričakovali od sodelovanja v njej rešitve raznih socialnih vprašanj naše javnosti, pa ji razočarani obračajo hrbet, ker jih tudi demagoško geslo »so verj v nevarnosti« ne more več navdušiti.

SLS doživlja svoje plačilo. Maščevanje nad njenim demagoškim varanjem volilcev se je pričelo.

Občni zbor Slovenske Matice

Po preveritvi za znanje za »Slovensko Matico« med širokimi sloji štajočega občinstva zelo ponehalo. Poverjenosti pa so Sloveniji ne delujejo in se sploh ne ve, koliko je številno pravih članov.

Snoč se je vršil v prostorih »Slovenske Matice« na Kongresnem trgu kratak redni občni zbor, katerega se je udeležilo 20 članov in ki je v toliko zanimiv, ker je sprejel bistveno spremembo dosedanjih statuta. Društveni funkcionarji so kratko poročali o delovanju »Slovenske Matice« v preteklem letu na kulturnem polju in o materialnem stanju društva. Bilanca za leto 1926. izkazuje 112.700 Din dohodkov in 94.486 Din izdatkov, torej prebitka 8214 Din. Društveno imovino cenijo na 1.212.890 Din. Matica je zadnji čas izdala naslednje knjige: Kovacič, Zgodovina Stajerske in Prekmurja, Izidor Cankar, Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi, Mencinger, Abadon. Za tisk se sedaj pripravlja I. Cankarjeva Zgodovina II. snopi in Mencingerjeva »Moja hoina na Triglav. Občnemu zboru so bila dala predložena v odobrenje nova društvena pravila. Spremenila so se v treh točkah: 1. v sluščaju razida ali razpusta »Slovenske Matice« pripade imovina fondu Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 2. nova razvrstitev članov in sicer: a) častni člani, b) pokrovitelji, c) ustanovniki, d) društveni člani in e) naročniki. Določile so se ob enem dolžnosti in pravice članov. Jedro društva tvorijo društveni člani. Ki jih sprejema odbor in ki imajo aktivno in pasivno volilno pravico.

3. Število odbornikov se zmanjša na 9. Izvoljen je bil nato nov odbor in sicer: dr. Dragotin Lončar, predsednik, dr. Izidor Cankar, podpredsednik, Albin Prepeluh, tajnik, dr. Josip Debevec, blaginjak, ostali odborniki: Fran Albrecht, dr. Fran Goršič, Anton Lajovic, Ivan Zorec, Oton Zupančič, in v nadzorstvo: dr. Jože Glonar, Mihael Rožanc in Avgust Tosti.

Pisane zgodbe iz naših krajev

V četrtek so v Smederevu ustrelili dva razbojnika, obsojena na smrt radi roparskega umora.

V vseh večjih mestih obstoji poseben kader žeparjev, goljufov in drugih takih eksistenc, ki se preživljajo samo z goljufijami, tatvinami in na slične načine brez težkega dela. Tudi Zagreb je znan po takih specialitetah, ki zavzemajo čisto že mednarodni značaj. Zagrebška policija si sicer prizadeva rešiti mesto te nadloge, toda znano je, da vrže teška lopova pri enih vratih ven, pri drugih pa ti pride zopet nazaj.

Posebno priljubljeni so takim goljufom sejmski dnevi. Ob takih dnevih imajo kmetje, ki prihajajo iz okolice bodisi da prodajo svoje blago, bodisi da kaj nakupijo, vedno precej denarja. Dasi ravno podeželski ljudje svoj težko pridobljen denar navadno mnogo bolj skrbno čuvajo kakor meščani, postanejo vendar le pogostejše žrtve prebrisane tatinske in goljufive zalege. Taki ljudje postopajo navadno po sejmišču, se približajo sedaj temu, sedaj onemu, se začno zanimati za vse in kmalu napeljejo pogovor na pravi tir. Pod raznimi pretvezami zvabijo svoje žrtve na primeren kraj, kjer nato dosežejo svoj namen.

Takim lopovom je padla v roke na včerajšnjem sejmu v Zagrebu kmetica Milica iz zagrebške okolice. Milica je pripeljala na sejem debelega vola, ki ga je prodala za par tisoč dinarjev. Ko je odhajala s sejma, jo je naprosil nek neznanec, ki se je že prej delj časa pogovarjal z njo, naj gre z njim pogledat neko kravo, ki jo namerava kupiti, pa ne ve, ali bo dobra dočka ali ne. Kmetica je rade volje šla z neznancom, ki jo je vodil nekam izven mesta. Spotoma je neopazno spustil na tla staro listino, v kateri je bilo nekaj dinarjev. Kmetica jo je pobrala, neznanec pa jo je hitro vtaknil v žep in jo peljal v bližnji gozdiček, češ da bosta tam pogledala, koliko je v listnici denarja in si ga razdelila. Ko sta stopila v grmovje, je stopil pred njo nenadoma drugi neznanec, iztrgal kmetici listino iz rok in začel vpiti, češ, da mu je ona pobrala iz nje vse denar. Kmetica je v zadregu potegnila iz nedrji svojo listino, češ, to le sem izkupila za vola, drugega pa nimam. Neznanec pa ji je iztrgal iz rok tudi njeno listino, nakaš sta oba pobegnila in odnesla ves njen denar. Sedaj šele je kmetica spoznala, da je nasledila goljufom. Prijavila je zadevo zagrebški policiji, ki je enega obeh storilcev kmalu na to izsledila in zaprla. Kmetica je tarnala, ker svojega denarja ni dobila več nazaj, obenem pa trdno sklenila, da nikoli več ne bo tako zaupljiva napam tujcem.

Ljubezen je res čudna stvar. Prime te, da ne veš kdaj in kako in včasih te popolnoma zmeša. Tako se je zgodilo tudi jedva 16letnemu Sarajevčanu Bogdanu Suljiću. Dasi je komaj zapustil šolo in s seboj nosil klopčice, ki jih je trgjal po šolskih klopčah, že se je zaljubil in še kako. Njegova ljubezen ni poznala meje. Ideal njegovih ljubavnih sanj pa ni bila kaka gimnazijka ali kak drug tak drobiž, marveč izkušena, 35letna vdova Ilonka, sosedja njegovih staršev. Mladi ljubimec je vsak večer prihajal pod njeno okno, jo rotil in prosil, jokal in molil, naj ga usliši in postane njegova, toda vdovica, ki menda ni imela prevelikega veselja do otrok, je ostala za vse njegove prošnje gluha. Bogdana je to silno potlo, a vendar je še vedno upal, da sčasoma omehča trdo srce svoje izvoljenke.

Pred dnevi je prišel zvečer zopet v vdovino hišo in kategorično zahteval, da se izjavi, ali hoče postati njegova ali ne. Ko ga je Ilonka tudi tokrat smeje in ironično zavrnila, je strastno zaljubljeni mladenič sklenil, da se maščuje. Brez slovesa je odšel na vrt za hišo na obrežje bližnjega potoka, se do golega ssekla in si s dolгим nožem razparal trebuh. Našli so ga šele čez nekaj ur nezvestnega. Dasi so ga nemudoma prepeljali v sarajevsko bolnico, ni bilo rešitve. V bolnici se je za malo časa zavedel. Ko so ga zaslišali, je izjavil, da ga je pri kopanju napadel nek neznanec in mu zadal smrtno nevarno rano. Kma-

lu nato je zopet padel v agonijo in izdihnil. Ljubavni harakiri simpatičnega dečka je vzbudil v Sarajevu naravno veliko senzacijo in vaške ženske pridno vlačijo v bistvu nedolžno vdovo po zobeh.

Letni sejmi tvorijo po deželi vsakoletni največji praznik za podeželje. Tega dne gre staro in mlado na sejem. Gospodar in gospodinja nakupita vse, kar je pri hiši potrebno, mladina se povese in tudi hlapi in dekle imajo ob takih prilikah svoj »prost dan«.

Tako nekako je bilo tudi na Alojzjevo, 21. t. m. v Moslavini-Popovači. Od blizu in daleč so prihitali prijatelji in znanci, da se po izvršenih opravkih pri kupci vina pomenijo o tem in onem. Da se pri takih prilikah pije preko mere, je znana stvar. Ves dan je sicer potekel mirno, zvečer pa, ko so bili duhovi že razgreti od preveč zavžitega alkohola, se je vnel prepir, ki je bil tragično končal. V neki gostilni so bili zbrani kmetje. Med njimi je bil tudi domači orožnik, ki si ga je kljub strogim službenim predpisom nekoliko preveč privoščil. Neki kmet je napravil o tem nedolžno opazko, ki pa je orožnika Savo Božičkovića tako razkačila, da je snel puško in navlčil na dotičnega kmeta. Ta se mu je k sreči izmuznil. Kakor podivjan je nato orožnik planil iz gostilne na prosto in začel preklinjati. Da bi ga pomiril, je pristopil k njemu ugledni kmet Ivo Bistrički, znan po svoji miroljubnosti. Začel je orožniku prigovarjati ter mu navesetoval, naj izroči puško njemu, da ne pade in se pri tem sam ne rani. Toda orožnik je na mesto odgovora segel po službenem samokresu in oddal na Ivana tri strele. Smrtno zadet v prsa in trebuh se je Ivo zgrudil in par minut na to izdihnil. Gostje so tedaj razjarjeni navlčili na orožnika, ga razorožili in preprečili ter nato odvedli na orožniško postajo, kjer so ga uklenili, da bi ga naslednjega dne izročili sodišču. Ponoči pa je Sava nepojasnen način prišel do brivice ter si prerezal trebuh. Zjutraj so ga našli v mlaki krvi. Prepeljali so ga takoj v bolnico, vendar pa je že med prevozom umrl. Ustreljeni posestnik Ivo Bistrički zapušta mlado vdovo in dva nepreskrbljena otroka. Tragični dogodek je vzbudil v vsej okolici veliko razburjenost in sočustvovanje z nesrečno vdovo. Vedno zopet je alkohol povzročilec največjih nesreč. Toda ljudje so kakor veš, ki obletavajo plamen, dokler se ne opečejo.

Izpred sodišča

SLAMO JE POZGAL.

Sodnik: — Jože iz Gaberja, zakaj ste kurili aprila na njivi kmeta Ahaca, saj vas aprila ni moglo zebsti?

Obtoženec: — Kaj me bo zeblo? Se pozimi me ni zeblo, me bo pa zdaj?

Ahac je pripeljal tedaj na njivo voz slame in jo hotel zmešati z gnojnico, pa ste jo raje zažgali?

Seveda sem jo zažgal.

Tega bi ne bili smeli storiti!

Njegovi otroci so mi zmerom nagajali. Jezen sem bil. Ko je Ahac navozil na njivo slamo, sem sklenil, da mu jo zažgem. Res sem jo zažgal, a zdaj mi je žal.

Prepozno Jože, slama je že zgorela; ti boš pa 2 dni v zaporu sedel.

Naj Ahaca vrag vzame!

Tiho! 50 Din mu boste plačali odškodnine za slamo.

BREZSRČNA MATI.

Gospa Filomena je ljubljanka. V mladih letih je kupila punčko, a poročila se je z drugim. Njen mož je malo Tinco sicer adoptiral, a mati je kljub temu svoje nedolžno nezakonsko dete še vedno sovražila. Ko je ležal letos maja njen krušni oče za mrtvačkom odru, je pridrvel njen svak — mož njene zakonske polsestre — in jel nad njo kričati. Potem je pograbil stol in jo hotel napasti. Tince, ki je bila tedaj že v srajci, ker je bila noč, je zbežala preplašena na cesto in klicala na pomoč. Prihitela sta dva gospoda, ki sta se za siroto zavzela in rekla, da je tako početje barbarsko. Zadeva je prišla zato pred sodnika. Tožila je gospa Filomena, ki se je čutila s svojim zetom vred razžaljena.

Oba gospoda, Peter in Pavel, sta nastopila dokaz resnice. Tinca, ki se je zdaj poročila in je rešena svoje krute matere, je do-

— Marlborough s'en va-t-en guer-re...

Učinek je bil prav tak, kakor malo poprej, ko je profesor zapel pred Napoleonom. Knez Beneventa je prebledel in prekinil pevca:

— Poznam to melodijo. In kaj zato?

— Ali se je Marlborough vrnil?

Talleyrand je še bolj prebledel.

— Ne razumem.

— Vidim, da je znameniti izrek vaše ekselence še vedno v veljavi: jezik ima človek za to, da skriva svoje misli. Dovolite, da vam nekaj povem: bitka pri Austertitzu je bila danes ob devetih končana in zmagal je tradicionalni zmagovalec.

— Ah, toda saj — — —

— Da, komaj je bila bitka pri Austertitzu dobljena, je bila bitka pri Waterloo izgubljena. To je sicer malo anahronistično, toda kaj hočemo, dragi gospod! Saj smo tu vsi v anahronističnem kaosu.

De Talleyrand je postal bled ko zid.

— Waterloo — meša se vam!

— Obžalujem, prav nič se mi ne meša!

— Kakšne dokaze imate?

— Te-le gospode,

— Bah — svoje prijatelje!

— In Napoleonove uletnike! Kaj

kazala po pričah, da je Filomena postala njeni mladosti s koprivami. Ležati je morala na vrelah na tleh; večkrat so ji zaprli vhod in ji odprli šele na intervencijo strank. Zaposlavljali so jo pri jedi in obleki in večkrat je bila tepena. Ko je bila Tinca 13 let stara, jo je poslala neusmiljena mati v daljino vas z vozičkom po črešnje. Otroci se je z daljine poti vrnil šele ponoči ob dveh, a ob šestih zjutraj je morala vstati in iti prodajati črešnje vojakom. Peter in Pavel sta bila oproščena, ker se jima je dokaz resnice posrečil.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 25. junija 1927; katoličani: Viljem; pravoslavni: 12. junija, Onufije.

Jutri: Nedelja, 26. junija 1927; katoličani: Ivan in Pavel; pravoslavni: 13. junija, Akil.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališci: zaprti.

Kino Matica: »Izza fronte«. Pat in Palachon.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Gledališci: zaprti.

Kino Matica: »Izza fronte«.

Letalski miting na letališču v D. M. v Polju.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bohinec, Rimska cesta; Levstik, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.51, vziđe jutri ob 4.13 in zaide ob 19.51.

ZA NAŠE NAROCNIKE.

Danes so na vrsti serije H in J.

Sport

— Službeno iz LHP. Jutrišnje trening tekmo sodi g. Vončina. Pozivajo se one igralke, ki posedujejo podstavno opremo, da oddajo isto najkasneje do ponedeljka ob 18. uri v roke tehnične referenta.

— Interesantna hazenska tekma. Jutri dopoldne ob 11. uri se vrši na prostoru Atletne treningtekm med reprezentantno družino Ljubljane, ki nastopi na Vidovdan proti zagrebški reprezentanci, ter B teamom Ljubljane. Reprezentantno družino bo tvorila kompletna sedmorica ilirije, ki je nastopila v prvenstveni tekmi proti Mariboru; B team pa bo sestavljen iz najboljših igralcev Primorja, Ilirije in Atene. Tekma bo nudila z ozirom na to, da nastopijo najbolje naše hazenasiče, izvrsten sportni užitek ter je vsekakor interesantnejša kakor marsikatera tekma proti znanim nasprotnikom.

— Pododbor Kotarskega saveza SHS v Ljubljani. I. kolo kvartalno vožnje cestnega državnega prvenstva za ljubljanski pododbor je določen na 29. junij 1927. Dirka se vrši na progi Ljubljana — Novo mesto in obratno. Start in cilj je na Dolenjski cesti pri km 3 (gostilna Jelačin). Začetek dirk ob 14. Dirkači se morajo javiti na startu točno ob pol 14. I. Glavna dirka 125 km, II. Dirka juniorjev 50 km. Prijave se sprejemajo do torka 28. t. m. opoldne v pisarni Karlovska cesta 4.

Iz Maribora

— Odkritje spomenika padlim vojakom v boju za osvobodjenje v letih 1918—19 se vrši na Vidov dan dne 28. t. m. Odkritja se udeležijo vsi sorodniki padlih vojakov, nadalje zastopniki vojskih in civilnih oblasti mestne občine, vseh narodnih in kulturnih korporacij in organizacij ter številno občinstvo od blizu in daleč. Tako bo ta svečanost prava nacionalna manifestacija v našem obsejnem Mariboru, ki bo obudila spomin na ono dobo, ko smo morali s krvjo in človeškimi žrtvami braniti vsako pod našo zemljo pred stoletnim, nenasitnim sovragom. Naj bi ta manifestacija obudila spomin na one čase, se prav posebno onim, ki so na vse te žrtve že pozabili in ki se danes za skledo leče bratijo z istimi ljudmi proti interesom svojega lastnega naroda.

— M. Kaj bo z Narodnim gledališčem? Usoda Narodnega gledališča v bodoči sezoni še vedno ni rešena. Zmanjšanje državnih subvencij je imela za posledico likvidacijo opere, razum tega pa se je morala gledališka uprava še zadolžiti. Mestna občina je sicer zagotovila stalni prispevek, ki pa seveda ni tako velik, da bi gledališče rešil finančne krize. V nekaterih krogih se je te dni sprožila misel, naj bi se prepostilo gledališče v privatno eksploatacijo. To bi bila morda še najsrečnejša rešitev, toda za enkrat ni še nikakega interesa, ki bi skušal z umetnostjo trgovati in doseči večji dobiček kakor pa sedanja uprava kljub državi in mestni subvenciji.

mislite, da jih je izpustil prostovoljno? Ali ga poznate?

Napoleonov zunanji minister je nervozno zavrtel lornon.

— Waterloo! To je izključeno! To ni mogoče! Kdo naj bi zmagal pri Waterloo?

Collin je bil na videz v zadregi.

— Moja skromnost mi prepoveduje odgovoriti na vaše vprašanje.

— Vi! — Knez Beneventa, se je zaničljivo nasmešnil in odprl svojo tabakero.

— Vi da bi bili premagali Napoleona! Napoleon sicer ni bil diplomat toda bil je bojevnik. A vi — — —

— Gospod de Talleyrand, spomnil sem se vprašanja iz francoskega učbenika, ki vam ga moram povedati. Kdo je bil največji vojskovodja — Hannibal, Cezar ali Napoleon? To vprašanje je nezmislno, kajti kot logik morate vedeti, da vsebuje petito princip: ti trije junaki so se borili s preveč različnimi orožjem. Napoleon bi bil premagal Cezarja, ker je imel topove, toda slava bi si s to zmago ne bil priboril. S tem, da sem premagal Napoleona, se ne zahtevam, da bi me slavili kot velikega vojskovodjo, kajti jaz imam letalo, on pa ne.

— Leta — — —

Frank Heller:

51

Novi Napoleon

Roman.

Ali je imel profesor tu prijatelje? Najbrž, saj je nas povabil sem na obed, Z druge strani — ako je govoril prvič resnico, bi moral sedeti tu v ječi moj prijatelj major in mi med obedom izplačati majorin dedščino. Toda profesor očividno ni govoril resnice, gotovo se je samo šalil.

Stopili smo na dvorišče. Šele tisti hip sem opazil nekaj, kar bi bil moral že davno opaziti. Nad sotesko, kjer je kraljevalo gradu podobno in popolnoma zapuščenno poslopje, je plulo na žoltnih krilih sem in tja veliko letalo. Kaj za vraga se je godilo v tej puščini? Zdelo se je, da se profesor za letalo sploh ne zmeni, toda Lavertisse, Graham in jaz nismo mogli odvrniti pogleda od njega. Ko je moj pogled naposled zapustil letalo, je običaj na možu, čigar zunanost me je spravila iz ravnotežja.

— Talleyrand! — sem vzkliknil ves iz sebe od presenečenja. — Gospod de Talleyrand!

Na velikem dvorišču je stala miza. Na mizi je bil vrč in štirioglasta steklenica, ki jo je moje, korziških reklam javeno oko, takoj spoznalo. Bila je steklenica z Jacqueminotovim odvajalnim sredstvom, ki je pospeševalo tek, značaj in energijo. Za misle je sedel debehluhast, sivolas in zagorel gospod v obleki iz l. 1820. Nagnjen nazaj je opazoval, kako kroži visoko nad sotesko orojaško letalo. Njegov obraz je izdajal filozofa, njegovi prsti, ki so stiskali vrč, so ga vrteli sem in tja, ne da bi ga dvignili k ustom. Bil je moj prijatelj, škof autunski, knez Beneventa, on in nihče drug. Toda če je bil pred hišo on, je morala biti hiša...

— Predstavite nas, prosim, — je dejal profesor prijazno.

Hitel sem izpolniti njegovo željo.

— Monsieur de Talleyrand, — sem dejal, — menda čaka, da mu letalo pripelje v hotel goste? Dovolite, da vam predstavim svoje tri prijatelje, ki bi se radi z vami seznanili. Mr. Graham, monsieur Lavertisse, profesor Pelotard — monsieur de Talleyrand! Gospoda Lavertisse gotovo že poznate.

Škof autunski se je z nepopisnim dostojanstvom obrnil na stolu in se ozrl na nas. Njegov obraz je bila krinka nedostopnosti. Iz njegovih oči je

odsevalo uničujoče preziranje. Ko si je nas skozi lornon temeljito ogledal, je spregovoril hladno:

— Kdo ste? Kaj želite?

Vsak dvom je bil izključen: pozabil je bil, da smo se že videli. Profesor je odgovoril namesto mene:

— To, kar želim, gospod de Talleyrand, je zelo enostavno. Ali bi ne odredili, da pripravijo obed za sedem oseb?

— Kaj mislite, da ste v hotelu?

Talleyrandov ton je bil tak, da bi dobil beli medved vnetje pljuč, ako bi ga slišal.

— Gospod Hegel pravi, da je to hotel.

— Ne poznam gospoda Egela.

— Gospoda Lavertisse tudi ne?

</

Pred likvidacijo stanovanjske zaštite

Nakazovanje stanovanj ustavljeno. — Stanovanjsko sodišče v Ljubljani preneha s 1. julijem. — Zanimiva in važna razsodba višjega stanovanjskega sodišča v Zagrebu.

Stanovanjska zaštita je faktično že v likvidaciji. Vse kaže, da bo stanovanjski zakon 1. novembra definitivno prenehal in jelo se varajo oni, ki še vedno upajo, da bo klada ali nova Narodna skupščina morda le še podaljšala sedanjo zaščito. Za to govorijo najbolj na novošče odredbe velikega župana v Ljubljani. Stanovanjskemu sodišču je odvzeto skoraj vse uradništvo. Dosedanjemu pisarniškem šefu stanovanjskega sodišča g. Sinkovcu je veliki župan s 1. julijem odpovedal službo, istočasno pa bosta premeščena tudi ostala dva uradnika ki sta bila od magistrata dodeljena stanovanjskemu sodišču. Pri stanovanjskem sodišču ostane do končne likvidacije samo še uradniško-poizvedovalec in tipkarija ter sluga. Stanovanjsko sodišče je za mesec julij sploh odpovedalo vse razprave in ustavilo vsako dodeljevanje stanovanj. Tako je torej stanovanjska zaštita v Ljubljani že via facti ukinjena.

Slično tendenco je opaziti tudi pri višjem stanovanjskem sodišču v Zagrebu. Pritožbe se v zadnjem času menda sploh več ne rešujejo, ker čaka vse le še ukinitev stanovanjskega zakona in s tem odpade vse nepotrebnost. Stanovanjsko sodišče v Ljubljani je za mesec julij ustavilo svoje delovanje, in če bi morda le še v mesecu avgustu ali septembru komu nakazalo kako stanovanje, bi bilo to itak več ali manj iluzorno, ker bi se vlekla pritožba daleč preko 1. novembra in bi postalo nakazilo s tem že brezpredmetno.

Zanimivo je tudi tolmačenje člena 9. stanovanjske novele od 23. oktobra 1926, ki govori o odpovedi s 1. oktobrom. Če se namreč najemnik ne sporazume s hišnim lastnikom glede najemnine po 1. novembru 1927, ima hišni lastnik pravico, da mu s 1. oktobrom odpove in najemnika event. 1. novembra dežurira. Splošno se je tolmačil ta člen tako, da se lahko izvrši odpoved še le s 1. oktobrom. Kakor pa izvem, je višje stanovanjsko

sodišče v konkretnem slučaju razsodilo, da lahko hišni lastniki v dobi od 1. oktobra 1926 dalje odpovedujejo stanovanja, seveda pa je v vsakem slučaju izeliten rok še le 1. novembra 1927.

Pa ne le za najemnike, tudi za hišne posestnike je ta likvidacijska doba, ki je sedaj nastopila, precejšnje važnosti. Zgodi se namreč lahko, da se neko izseli iz stanovanja. Hišni lastnik je dolžan, da stanovanje prijavijo stanovanjskemu sodišču, ki ga lahko sicer v nasprotnem slučaju precej obutno kaznuje. Recimo, da se je izvršila taka prijava s 1. julijem. Stanovanjsko sodišče ves mesec julij ne posluje, torej stanovanje ne bo nikomur nakazano in ostane ves mesec prazno. Koncem meseca avgusta bo morda nakazano stranki, ki hišnemu posestniku ni po godu in se proti razsodbi pritoži na višje stanovanjsko sodišče. Predno bo priziv rešen, napoči 1. november. Ves ta čas, to je 4 mesece, bo stalo stanovanje prazno, hišni posestnik ne bo dobil niti vinarja najemnine, mnogo in mnogo strank pa zaman čaka na stanovanje. Tudi to dokazuje, kako birokratično se pri nas rešuje stanovanjsko vprašanje.

Zdi se nam, di bi bilo mnogo bolj umestno, da bi se že danes razglasilo, da imajo po 1. juliju pravico razpolagati z izpraznjenimi stanovanji hišni posestniki. S tem bi se preprečilo, da bi ostala spriču vladajoče stanovanjske bede stanovanja neizrabljena, na drugi strani pa bi marsikaj najemnik, za katerega sploh nima nikakega smisla obračati se s prošnjami na stanovanjski urad, prišel pod streho. Ob enem pa bi to tvorilo nekaj prehod k popolni stanovanjski svobodi in marsikdo bi si lahko še sedaj poiskal primernejše stanovanje, dočim bo s 1. novembrom z družino vred na cesti, ker mu prej noben hišni gospodar ne more zagarati stanovanja, ker še danes ne ve, na kakšen način bo pravzaprav izvršena likvidacija stanovanjske zaštite.

Judje v Ljubljani

Najbogatejši ljubljanski jud. — Ljubljanski Nemci in nemškutarji za jud. — Judje pred vojno in po prevratu. — Jakob Loewy Lorant, glavar naših judov.

Vendar Ljubljana ni bila menda nikoli popolnoma brez judov, kajti vtilotapljali so se v razne podrejene trgovske in bančne službe. Celo baron Žiga Zois je imel svojega juda Wasserthala, ki mu je bil poslovodja v trgovini. Ta jud je imel lepo ženo Suzano, ki je moža varala s francoskimi častniki. Sicer sta pa že 1797. leta zatjevala, da sta krščena.

Ko je 30. novembra 1809 postala Ljubljana glavno mesto Ilirije, je priseljal za Francozi tudi silno bogati zalagatelj francoske armade bavarski jud Abraham Heilmann. Prišel je v Ljubljano z Dunaja. Ljubljanski mer mu je moral na ukaz francoskega intendant grofa Farguesa prepustiti hišo v Spitalski ulici št. 268. Tu je jud Heilmann z nečakom Mozesom otvoril trgovino in menjalnico (banko). Zaman so se upirali Ljubljančani. Bogastvo in zveze judov so zmagale. Heilmanna sta si celo kupila hišo št. 277 v Spitalski (zdaj Stritarjevi) ulici ter imela trgovino in banko s firmo »Brata Heilmanna«. Leta 1812. je odšel Heilmann (menda Mozes) iz Ljubljane s francosko armado na Rusko, a se je po porazu Napoleonom zopet vrnil v Ljubljano.

Ko so septembra 1813. Francozi ostavili Kranjsko, se je avstrijska vlada spomnila tudi judov; naročila je med drugimi tudi ljubljanskemu meru, naj poroča o judih. In ljubljanski župan je odgovoril 30. januarja 1814, da žive v Ljubljani le trije judje: Abraham in Mozes Heilmann, ki imata od leta 1810. banko in trgovino s krojnim blagom ter Samuel Kunz, ki je profesor matematike na liceju od leta 1811.

Profesor Kunz se je dal krstiti, Heilmann pa so se vzlic upirali magistratu in okrogne urade vzdržali v Ljubljani kot veliki bogataši do šestdesetih let minulega stoletja. Za železnico z Dunaja do Trsta so se Heilmanni zavezali, da kupijo delnice za 270.000 gld. S tem so Heilmanni nadkrili vse Ljubljančane in Kranjce, ker so bili pač spomladani leta 1838. že na bogatejša trgovska tverdja v Ljubljani. Seveda je imela tverdja mnogo judov v službi.

Leta 1853. se je naselil v Ljubljani jud Jos. Wimmer in se bavil s trgovino deželnih pridelkov za juda Betelheima in Engländerja. Leta 1855 pa juda Ing. Rosenberg in Fesler. Nato se je priselil še Betelheim, Fischel, Bienenstock in Sim. Insel. Magistrat jih je preganjal in judje so drug za drugim izginili. Menda leta 1860. je prišel iz Zagreba jud, krojaški učitelj J. Schwarz, z družino. Zaradi večnih uradnih sekretur je Schwarz po raznih prizvih obupal in pobegnil nazaj v Zagreb.

Občinski svet ljubljanski je stal dosledno na stališču, »da bi bila največja nesreča za deželo, če bi se dovolilo judom v njej stanovati ali celo kupovati kmetijske posesti«. Judovska prekanjenost bi se s pretno izmotala iz vseh zadrž kljub vsem odredbam zoper navidezne kupčije. V malo letih bi s posojili in svojim pljavskim sistemom spravili vse ljudstvo na kmetih in v mestu pod svojo denarno oblast ter bi si z ljudskimi žulji napolnili žepe. Zato naj ostane judom še nadalje prepovedano prebivati v deželi.

To stališče je zavzel ljubljanski občinski svet na poročilo občinskega svetnika odvetnika dr. Mat. Kavčiča v sel dne 16. marca 1854 in tega načela se je držal naš ljubljanski magistrat vse doslej. In se ga

bo držal tudi v bodoče ter »na vse večne čase«.

Izjemo so storili leta 1865. le ljubljanski Nemci in nemškutarji, ki so se pač zanašali na judovsko pomoč in ki bi se zvezali pač tudi z vragom, samo da bi ostala Ljubljana nemška in da bi privzdržano nemstvo vedno vladalo z ljubljanskega magistrata slovenski domači večini.

Na seli 28. julija 1865 je občinski svetovalec, rokvičar Iv. N. Horak. Čehoslovak, oče Marije Murnikove, predlagal:

»Občinski svet skleni, da se judom ne dovoli stanovati v Ljubljani ter naj se spojujejo tozadevni stari privilegiji Ljubljanec«.

S Horakom sta glasovala le dr. Janez Bleiweis in dr. Jernej Zupanc. Nemška večina je prešla preko Horakovega predloga. Leta 1867. pa so nove ustavne določbe zajamčile vsem narodom in veram svobodo na eni strani, s tem so ugasnili tudi vsi privilegiji proti judom. Tako je postala Ljubljana odprta judovski invaziji.

Vendar ljubljanski prebivalci in uradi judov tudi posled niso trpeli ter so jih na vse načine odklanjali. Slovenska tla zato judom niso ugodna in jim ne bodo, upajmo, nikoli prijetna.

Ob splošnem popisovanju prebivalcev so v Ljubljani našli leta 1890. že 76 judov, leta 1900. pa 95 (med temi 11 volkov); leta 1906. je živelo tu dvajset judovskih rodbin in nekaj samcev, torej še okoli 60 oseb.

Obširno kulturno - historično poročilo o judih na Kranjskem je menda prvi sestavil po magistratnem ljubljanskem arhivu lani umrl mag. pisar. ravnatelj Janko Kessler. Svojo razpravo je priobčil v Zborniku Slovenske Matic za leto 1906. Iz nje smo zajeli nekaj podatkov.

Po prevratu so se judje začeli v večjem številu naseljavati v Ljubljani; zato se je začela zanje zanimati tudi državna oblast, zlasti za one, ki bi se utegnili baviti z ne-solodno trgovino. Nekaj jih je moralo izginiti.

Leta 1919. je živel v Ljubljani 6 židovskih rodbin z 19 osebami, ki so se ali pokristjanile ali so bile brez konfesije. Po poklicu so bili trgovci, obrtniki, agent in dva državna uradnika. L. Börne, kritik in humorističen pisatelj, ki je bil sam jud, je seveda zapisal, da »jud ostane jud, čeprav bi neprestano do ušes čepel v blagoslovljeni vodi...«

Poleg teh 19 bivših judov pa je živelo leta 1919. v Ljubljani še 26 pravih judov z rodbinami, skupaj 81 oseb. Po poklicu so bili trgovci, obrtniki, javni in zasebni uradniki ter agente. Eden med njimi je bil v svobodnem času tudi komponist in pisatelj ter tako zaveden jud, da je začel celo akcijo za zgradbo sinagoge v Ljubljani. Soverniki pa so se mu uprli, češ da hočejo živeti s katoliškimi in pravoslavni prebivalstvom v miru.

Po rojstnem kraju so bili iz Galicije, Bukovine, Ogrske, Češke, Hrvaške, Nižje Avstrijske, Gradca, Gorice in eden celo iz Ljubljane. Večinoma so bili tani bogataši, med njimi tudi večkratni milijonarji. Nekaj zelo bogatih judov beguncem je živelo med vojno v Ljubljani ter so imeli velike posesti z državnimi uradi; za to so uživali pri

dumajski vladi najvišjo protekcijo. Po prevratu so se izselili, imajo med Nemci po več svojih hiš, a se vračajo v poslovnih zadevah vedno iznova v Ljubljano. Ako opazujemo zvečer goste po ljubljanskih restavracijah, pride na dva arica vsaj en jud. Med ljubljanskimi judi je pač nekaj eksponentov zmanjnih judovskih firm; te posejajo principi ali delegati, si ogledujejo naše razmere ter izkušajo razprsti mreže ali celo kar tu obviseti. Tako se okoli gotovih naših judov suče neprestano trop prikazni iz nemške ali avstrijske Judeje ali iz jugoslovenskih vzhodnejših krajev.

Nekaterih surovin še danes brez židovstva ni mogoče dobiti, a zveza med judi iztakne kdovekde in kdovekako vedno najcenejše oferte za blago, ki ga v Ljubljani ni ali pa je zelo drago. Tako se izpodmika tla manj navznanemu domačemu trgovstvu. »Alliance israelite« je moč, proti

kateri je složni upor vseh uradov nujno potreben.

V Ljubljani živijo judje so se leta 1912. pridružili zagrebški izraelitski verski občini. Premembe v rodbinskem stanu (rojstva, poroke, smrti) se morajo javljati tukajšnjemu veletrgovcu Adolfu Lorantu iz Temišvara; prej se je pisal Jakob Loewy. Lorant je zastopnik zagrebškega rabinata, ki skrbi za verske funkcije in verski pouk ljubljanskih izraelitov.

Ljubljančane prejšnjih časov so poznali in čutili judovsko moč; zato so se ji uprli. »Deli in vladaj!« je judovsko geslo. Svetovna vojna — delo judov — je zahtevala več mrtvecev, nego je na svetu vseh judov skupaj. Boljševizem ni odpravil kapitalizma, nego je nejudovski kapitalizem le prevedel v judovski roke? To je edini najboljšeizma!« piše Henry Ford v svoji knjigi o mednarodnem judu...

Jan Zbiral.

Velike sokolske svečanosti v Ljubljani

Ljubljana v pričakovanju zleta in sokolskih čet. — Po letu 1922. največja sokolska prireditev. — Spored za nedeljo 26. in ponedeljek 27. junija.

Dnevi V. pokrajinskega zleta JSS so tu. Zletni odbor z vsemi svojimi odseki je v prostorih na Taboru v najživahnejšem delu za velike sokolske dni. Naš veličastni in ponosni Tabor se odeva v praznično odevo, v vsej svoji lepoti in veličini pričakuje svoj svečano otvoritev v navzočnosti tisočev vernih Sokolov in Sokolic, ki prihite iz strani naše domovine in ostalih, bratskih nam slovanskih držav.

Telovadišče na Taboru je pripravljeno in pripravljeno je tudi zletišče V. pokrajinskega zletanja na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Zletišče je prirejeno za 1200 telovadcev, oziroma telovadk za proste vaje. Povdarjamo, da je udeležba na tem zletu obvezna samo za župe Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Celje, Maribor, Zagreb, udeležbe za pa več ali manj močna zastopstva iz vseh žup JSS. Gotovo je, da bo ta zlet največji po I. vse-sokolskem zletu 1922 l. v naši državi. Ljubljana se tega zaveda; okrašena bo, v prazničnem razpoloženju in dokazala bo, v vsakem pogledu svoje sokolsko lice! Dragi nam gosti, bratje Sokoli in sestre Sokolice iz naše države, iz Čehoslovaške, Poljske, Lužičke Srbije in Rusi naj ponosno iz Ljubljane in Slovenije najlepše vtisli! To zahtevata naša čast in naš ponos!

V nedeljo 26. junija

so izkušnje za društva v Ljubljani in blizu Ljubljane, in sicer na telovadišču v Tivoliju. Ob 8. je skušnja za deco in naraščaj, ob pol 10. za člane in članice. Pregledale se bodo vaje in v okviru izvršil nastop za vse vaje. Ob slabem vremenu se izvrši izkušnja v telovadnici Narodnega doma.

Ponedeljek 27. junija

Z letošnjim saveznim pokrajinskim zletom v Ljubljani ob priliki otvoritve sokolskega doma na Taboru so združene tudi sokolske tekme. V ponedeljek ob 7. zjutraj bodo najprvo tekme za prvenstvo JSS, in sicer na letnem telovadišču na Taboru. Vstopnina k tem tekmam, ki imajo namen pripraviti članstvo za olimpijado v Amsterdamu l. 1928., znaša 5 Din. Tekmujejo člani in članice.

V ponedeljek dopoldne in popoldne se sprejemajo na kolodvoru došli Sokoli in Sokolice našega saveza in ostalih bratskih sokolskih savezov. Zvečer ob 8. bo pozdravni večer s koncertom v čast gostom na Taboru. Pozdravni večer se bo vršil pri pogrnjenih mizah. Pri koncertu sodelujejo ljubljanski Zvon, Sentjakovski pevski zbor, Zepičev kvartet, godba Dravske divizije. Vstopnina k pozdravnemu večeru je 10. dinarjev. Pozdravni govor bo imel starosta JSS brat E. Gangl.

To je torej spored za prvi zletni dan 27. junija. Za terek in sredo priobčimo spored v ponedeljkovi številki našega lista.

Vsa zletna navodila so izšla v posebni knjižici, ki stane 3 Din in se dobi v Tiskovni zadrugi, Prešernova ulica. Na to knjižico opozarjamo ne samo sokolsko članstvo, marveč tudi vse udeležence zleta. Zletni odbor je izdal tudi album z 18 pokrajinskih slikami iz Slovenije, ki bo za vsakega lep spomin za zlet. Dobi se v trafikah, trgovinah in pri kolporterjih po 12 Din.

Predprodaja vstopnic. Vstopnice za pozdravni večer na Taboru v ponedeljek 27. t. m., za javno telovadbo na Taboru v torek 28. t. m. in za javno telovadbo pokrajinskega zletanja na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola 29. t. m. so napredaj v predprodaji v Tiskovni zadrugi. Opozarjamo zlasti ljubljansko občinstvo, da si nabavi vstopnice v predprodaji, da ne bo pri blagajnah prevelikega navala. Vstopnice za tekme in za skušnje bodo napredaj samo pri blagajnah, ne pa v predprodaji.

Odborova seja JSS se bo vršila v ponedeljek 27. junija ob 8.30 dopoldne v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. — Seja zbora župnih načelnikov bo istega dne popoldne ob 4. v prostorih starostništva JSS. — Prvi seji predseduje starosta JSS brat E. Gangl, drugi pa načelnik JSS brat Dr. Murnik.

Sokolski kroj se lahko nosi vse zletne dni od 28. do 29. t. m. Brate ljubljanskih in okoliških društev sokolskih gostov v brezhibnih in predpisno strogo odgovarjajočih krojih. O prihodnih sokolskih vlakih in večjih skupin bo zletni odbor obveščal javnost potom časopisa, potom razglasov na časopisnih deskah in po večjih kavarnah.

Narodna nebe so za sokolsko povorko v sredo dopoldne dopuščene. Sokolice v narodnih nošah se zbira ob 10. uri na prostoru pred Narodnim domom ob Bleiweisovi cesti. Čim več, tem bolje!

Bratje in sestre!

Vse brate in sestre, naraščaj in deco, ki imajo stvarnostne kroje, pozivamo, da ga naj nosijo od ponedeljka 27. t. m. opoldne do srede 29. t. m. zvečer do 20. ure. Vsi drugi sokolski znak! — Zdravo!

Staršinstvo JSS.

Trgovine in obrtni prostori na Vidovdan. Zletni odbor naproša vse sokolske člane trgovce in obrtnike, da se na Vidovdan preneha z obratovanjem vsaj ob 10. uri dopoldne. Nacionalna narava tega praznika, zakon in spoštovanje napram sokolskim gostom to velevala.

Največje tekme v sportnih panogah se vrše ob V. pokrajinskem sokolskem zletu v Ljubljani. Prijave so obilne, tekmuje se iz 18 sportnih strokov, sodeluje nad 60 sodelnikov. Nad vse zanimive bodo tekme za prvenstvo, ki se prične v ponedeljek zjutraj na Taboru. Prijavljenih je več bratov za to težko tekmo iz Ljubljane, Celja, Zagreba itd. Gotovo se bo naša javnost zanimala za vse te prireditve, v katerih se najbolje odražajo uspehi tih in stalnih priprav, neprestanega vžebanja v sokolskih telovadnicah. Posebno za stare Sokole bodo te tekme zanimive, da primerjajo razmere med nekdanj in danes. Sokol goji sportne stroka, pametno in razumno, tudi tekmuje, toda pri tem ne pozablja velikega sokolskega načela kolektivnosti, skupnosti in se izogiba slavočelnega individualnega rekorderstva, ki narodnemu zdravju več škoduje kot koristi.

Zletni sokolski tisk. 1. Sporedi za vse dni 3 Din. — 2. Album — Slovenija v slikah, 18. uri v roke tehničnega referenta. Cen spomin na zlet, po 12 Din. — 3. Sokolski Tabor, popis, zgodovina, načrti, prezezi itd., 90 strani, nevezano, 16 Din, vezano 20 Din. — Naročajo v »Tiskovni Zadrugi«, v zletnih dneh možnost za nakup po trafikah, zletnih telovadiščih itd.

Vstopnice za vse zletne dni v predprodaji od sobote nadalje v Tiskovni Zadrugi (Prešernova ulica). Edino vstopnice za tekme se prodajajo na licu mesta, to je za lahkoatletične na telovadišču Ljubljanskega Sokola, za prvenstvo pri vodu na Taboru. Opozarjamo na to, da sedežnih prostorov ni v izobilju, ker za enkratni telovadni nastop se je zletni odbor izogibal stroškov s tribunami. Zato želi zletni odbor: kdor hoče sedeti, naj si takoj preskrbi vstopnico. V splošnem z nakupom v predprodaji, razbremenite blagajne navalov zletnih dni!

Ljubljana in naši poklicni fotografi

To je poglavje, ki ni posebno razveseljivo. Malo je fotografij, oziroma razglednic o Ljubljani in sploh o naših kraih, zlasti planinskih, ki bi izvirale od poklicnih fotografov in bi bile tudi lepe, okusne, povzete z res ugodne točke. Če pa nadarjeni amaterji, ustrezajoč splošni javni želji, napravijo lepe fotografije, ki se razmnože in prodajajo, se poklicni fotografi dostikrat brzo zatečejo k oblasti s pritožbo zoper nedopustno konkurenco. Prav, če branijo svoje resnične ali dozdnevne pravice. A zakaj sami ne postrežejo javnosti s tem, česar si želijo in je potrebno, zelo potrebno glede na tujski promet? Gospodje se zanimajo skoro samo za portretno fotografijo. Če danes iščeš po Ljubljani razglednico, ki bi kazal celotno Ljubljano, je sploh ne dobiš več. One z Barja, na katerih so v ozadju Karniške planine, so že zdavnaj pošle. Le neizrečno grdi in neresnični barvast posnetki s spačenimi planinami se dobe. Za izobraženega Sloveka ne prihajajo v poštev. Potem je dobiti, tudi v povečani obliki, precej lično sliko, kakože Ljubljano s Tivolija. Toda posnetek je tako star, da na njem ni še Jakopičevega paviljona, niti dekliškega liceja in sosednih vili, niti jezuitske cerkve, kaj še, da bi se videlo Kreditno banko in vse ostale noveše hiše na Aleksandrovi cesti.

Ljubljana je glede kakovosti svojih razglednic v celoti daleč za drugimi mesti, zlasti mesti tujih držav. Tujsi se nad tem naravnost pritožujejo in se čudijo, da so domačini za to stvar tako brezbržni.

Če smo prav informirani, je mestna občina že pred par leti naročila pri nekem poklicnem fotografu krožno sliko Ljubljane, t. j. pogled čisto naokoli s stolpa ljubljanskega gradu.

Pa take slike do danes nismo še videli. Ali naši fotografi niso dovolj sposobni, ali nimajo modernih aparatov, ali pa so tako apatični, da jim take naloge ne bude veselja in častilnopa, nego se zadovoljujejo

raje z vsakdanjim robotanjem ob naročenih portretnih slikah?

A če bi bilo tako, naj se vsaj ne pritožujejo nad sposobnimi amaterji, ako gredo temu javnemu interesu na roko z lepimi, umetniško izbranimi pogledi naših krajev.

Napoved pa: Ali je potrebno, da vlečede dohodke iz kupčije z razglednicami v prvi vrsti povsem tuje trdke, kakor n. pr. Stengel & Co., Dresden und Berlin. Te trdke so fiksne in tiskajo razglednice za kamor-sibodi, zlasti če vidijo kje, da so domačini zaspaneti, ki ne razumejo iz te stroke kovati si denarja. Njim je pa vseeno, so li razglednice napravljene po starih posnetkih, ali pa po takih, ki odgovarjajo današnjim razmeram. Svojo robo že spečajo, ko nimajo domače konkurence. — Nefotograf.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 25. Poljska kri. Opeeta. Premijera. Izven.

Nedelja, 26. Zaprt.

Ponedeljek, 27. Zaprt.

Torek, 28. Gorenjski slavček. Izv.

Sreda, 29. Poljska kri. Izv.

Druga javna produkcija gojencev konservatorija

Zanimivejša že vsled progresivnosti programa je bila včerajšnja druga produkcija konservatoristov. Slišali smo šarmantno Ravelovo Sonatino v dveh stavih, Debussyjev Prélude, Sarabando in Toccato, ki so ponovni dokaz, da je Debussy prisluskoval pri ruski melodiki, a jo vsled svoje velike genialnosti pretvarjal v čisto francosko muziko refleksov, dalje hrvaškega modernista Stoecker-Slavenskega »Jugoslovensko pesem« za violino in klavir ter samo za klavir istega komponista »Jugoslovensko solo op. 2«, žal, bolj zunanjo glasbo, glasbo za oči z akrobatskimi prostimi vajami, z zanimivo živo melodiko, ki pa, zopet žal, tako hitro usahne. R. Straussovo širokopotezno »Dolno« ter še Moniuszka, Dvoraka, Dijanova, Kienza, Rubinsteinova, Novaka in edinega našega Lajovicja.

Nastopili so konservatoristi: pevec Ovsenik Franja, Vedral Ljudmila, pevka odličnih kvalit, kateri bi učiteljica bolje izbrala dvojce pesmi različnega značaja. Jeglič Ana, katere moč leži v dramatičnem znanou, kar je dokazala z lepo podano »Gozdno čarovnico«, ter Marjan Rus, naš najodličnejši bodoči basovski bariton, na katerega bomo, ako da sreča, ponosni še vsi. Vjoličista smo slišali dva: Šušteršiča Vinka, precejšnjo rutinjera, ter ambicioznega Leona Pfeifferja, ki se je zlasti odlikoval z interesantnim lirizmom »Komandno« Dijanova. Vsi trije pianisti: izredno talentirani Šilve Pavel, ki je poleg samostojnega nastopa prevzel celo vrsto prejemljanih, krepko in samostojno nastopajoča Valjalo Marta ter rahločutna Orel Vladimira so lahko v nemal ponos svojega profesorja Janka Ravnikarja. Vjoličisti so učenci prof. Šlaisa, pevke učence prof. Wistinghausnove in Poedranpergove, Rus pa najboljši varovane prof. Betetia. Kot spremljevalci so nastopili še: Vojnolnik Marica ter prof. Ivan Noč.

Da ne bo publika v zmoti, moram omeniti, da se na konservatoriju poučuje tudi vjoličoncel ter razna pihala in trobila. Ravateljstvo konservatorija naj v bodoče profesorjem teh instrumentov položi na srce, da tudi oni pripravijo za javno produkcijo svoje učence in s tem dvignejo zanimanje za instrumentalno muziko vsem svojem obsegu. Instrumentalno muziko v vsem svojem orkester, ki bi ga radi z velikim zanimanjem poslušali.

Celjsane in vse celjsko okolico ponovno opozarjamo na gostovanje ljubljanske opere v celjskem mestnem gledališču, ki se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. ob 15. uri popoldne. Glavne vloge pojo ga. Lovštevica, gna. Potučkova, dalje gg. Bačavec, Betetio, Janko in Zupan. Izvaja se opera »Seviljski brivci«.

»Kar hočete« na mariborskem odr. Te dni bo premijera ene najlepših Shakespearjevih komedij »Kar hočete«. Veliki genij Shakespeara se razodeva vedno bolj: Kljub parstoletni starosti so njegova dela še vedno sveža in vžigajo iz isto neodoljivo silo kot nekoč. Publika jih uživa in polni hiše kar naprej. Baš komedija »Kar hočete« je tudi v Ljubljani pred par leti doživela nad 30 predstav. Upati je torej, da bo tudi v Mariboru uspeha kar najbolje.

Iz pisarne SPD

Dne 25. junija se odprla Češka kočna na Ravne (1600 m). Koča je dostopna iz Kranja preko Jezerskega, iz Okrešlja preko Savinjskega jezera. Na tej poti je ponekod še sneg. Čez Milnarsko sedlo ali Kočno (Kremžarjeva pot) je kočna dostopna sedaj samo kljub izurjenim turistom — začetniki naj za enkrat ne hodijo tam. Na novo markirana je pa interesantna pot iz Tržiča čez Javorniško sedlo in Jezersko; pot pelje preko Loma po dolini Lomščice, ves čas po Severni strani Storiča čez prej omenjeno sedlo, po dolini dotoka Kokre mimo popularnega »Kanonir-jac« na Jezersko, od tu je malo hoje do Češke kočne. Navedena pot je na novo markirana, do sedaj še nepoznana, zelo slikovita in romantična. Od Tržiča do Jezerskega prispeš zmerno v 4 do 5 urah. Od Jezerskega do Češke kočne je pa pihi 2 uri. Vabimo planince, da v čim večjem številu posejijo ta skriviti biser slovenskih planin. Koča bo čez sedaj jo otvorena in preskrbljena s svežimi jedili in pijačo ter lepimi razglednicami. Oskrbniki je ista kot lanske leto. Cene so zmerne.

Lansko leto ob tem času je bilo na Triglavu še polno snega, letos pa je že sedaj tako malo snega, kakor preteklo leto začetkom avgusta; to dejstvo bo omogočilo vsake-mu dostop na Triglav brez večjih težav. Koče so vse otvorene in dobro oskrbovane.

Turisti, zlasti začetniki in taki, ki ljubijo komedijeto, hočejo pa tudi nekaj res lepega, naj se napotijo na Crno prst, kjer imajo to prednost, da se lahko ohladi pri povratku v Bohinjskem jezeru, ki je sedaj že zelo toplo.

Voz se lahko vsakdo za polovično ceno, in sicer preko 80 km že v soboto ob 14.40 in 19.5 istokotno dan pred povratkom. V nedeljo preko 25 km ob 6.23 povratek z zadnjim vlakom iz Gorenjske v nedeljo vrnem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. junija 1927.

— **Odklivanje inozemskih znamenstvenikov.** Kralj je na predlog prosvetnega ministra odklival več inozemskih znamenstvenikov, po večini udeležencev bizantološkega kongresa v Beogradu. Med drugimi so z redom Sv. Save III. razreda odklivali: msgr. dr. Erzbispy (sv. Stolica), dr. Karel Kádlec (Čehoslovaška), dr. Eisenberg (Nemčija), dr. Reich (Avstrija) in dr. Ivanov (Bolgarska).

— **Z naše univerze.** Za izrednega profesorja na tehnični fakulteti v Ljubljani je imenovan dosedanjí kontraktualni profesor ing. Ignacij Majdel.

— **Praznovanje Vidovega dne v mariborski oblasti.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse trgovce in obrtnike v mariborski oblasti, da morajo biti v smislu navedbe z. velikega župana mariborske oblasti S. br. 2752/6 trgovine in obrtni prostori na Vidov dan dne 28. junija zaprti med slovesno službo božjo, dočim smejo popoldan imeti trgovci in obrtniki svoje lokale odprte.

— **Imenovanje učiteljski službi.** Imenovani so: za stalno učiteljico v Škalskih Cirkovcih srez Slovenjgradec učiteljica v Marenbergu Albina Runovc, za stalno učiteljico v Beogradu učiteljica v Črešnjevcu Torka Kraševac, za stalnega učitelja na deški osnovni šoli v Trbovljah učitelj na deški osnovni šoli v Vode Friderik Rate, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Celju strokovni učitelj Ivan Černel, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Mežici strokovni učitelj deške meščanske šole v Mariboru Josip Herout, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah začasní ravnatelj iste šole Janjo Korže, za stalnega učitelja učitelja deške osnovne šole v Celju šolski upravitelj pri Sv. Stefanu Gvidon Srabotnik, za stalno učiteljo deške osnovne šole v Celju učiteljica v Polzeli Ana Suhač, za stalnega šolskega upravitelja v Vuhredu šolski upravitelj v Primicah Karel Vollmaier, za stalnega učitelja deške osnovne šole v Ljutomeru učitelj pri Sv. Urbanu Fran Ramšak, za stalno učiteljico v Spod. Polskavi učiteljica v Dobju Franica Podlesnik, za stalno učiteljico v Silvnici učiteljica v Dobovi Marija Gajšek, za stalno učiteljo deške osnovne šole v Studencih učiteljica v Martjanjih Amalija Onus, za stalnega suplenta osnovnih šol za mesto Maribor učitelj v Ptuj Mirko Majcen, za stalnega šolskega upravitelja v Murski Soboti šolski upravitelj v Stari cesti Fran Gabrijelčič, za stalno učiteljico v Murski Soboti učiteljica Giza Ruža, za stalnega šolskega upravitelja v Slovenjgradcu učitelj Leopold Kováč, za stalno učiteljo v Soštanu učiteljica v Zreču Marija Selak-Močan, za stalno učiteljico v Vitaniu učiteljica Hedvika Fohn, za stalno učiteljico pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini učiteljica pri Sv. Duhu na Stari gori Ivanka Podrekar, za stalno učiteljico v Kostivnici učiteljica v Framu Marijana Šket.

— **Iz pošte službe.** Vpokojeni so: uradnica pošte v Zelenikih Matilda Ferenčak, uradnica pošte v Celju Marija Romančič, uradnica pošte Ljubljana 2 Karel Vranič, uradnica pošte Ljubljana 1 Antonija Tome in uradnica pošte Celje Silva Grah; premečen je poštni uradnik Franjo Kokobek iz Črne pri Prevaljah v Sombor.

— **Taks je oproščeno Prometno in olepševalno društvo za Notranji Bohinj iz Sv. Janeza.**

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 20. t. m. je bilo v mariborski oblasti 25 slučajev svinjske kuge, 10 svinjske rdečice, 5 stekline, 12 mehčastega izpuščaja konj in 1 šuštačva.

— **Razpisana finančna služba.** Predsedstvo finančne prokurature v Ljubljani razpisuje službeno mesto služitelja. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 1. julija.

— **Razpisana sodna služba.** Odda se mesto deželno sodnega svetnika ali okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Radovljici. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. julija pri predsedništvu deželnega sodišča v Ljubljani.

— **Prijave za usposobljenostne izpite.** Fakultetni svet filozofske fakultete v Ljubljani je sklenil, da sprejema deklarirane prijave za usposobljenostne izpite za pouk na srednjih šolah (po starem izpitnem redu) samo še do 31. decembra. Ti izpiti pa morajo biti dovršeni do konca študijskega leta 1927/28.

— **Koncert na Strelščici pod Rožnikom** se vrši vsako nedeljo. Začetek ob 3. popoldne. Godba Narod. strok. zveze Vič. 530

— **Občinske volitve na Hrvaškem.** Za mesec december so razpisane občinske volitve v Hrvaški in Slavoniji na podlagi poblastila v novem finančnem zakonu.

— **Oblastni odbor pomladke Rdečega kršna v Zagrebu** priredi od dne 26. t. m. do 3. julija v prostorih zagrebskega velesejstva razstavo ročnih del, za katero se je prijavilo 27 držav. Obiskovalci te razstave uživajo v omenjeni do polovično vožnji, proti nakupu tozadevne izkaznice, ki se jo dobi skupno z voznim listkom pri Putniku, Ljubljana.

— **Profesorski kongres na Cetinju.** Dne 7. julija t. l. prične na Cetinju zborovati na tri dni določeni kongres srednješolskih profesorjev. Na devnem redu so izključno aktualni pedagoški, šolski in kulturni problemi, kongres ne bo razpravljal o socialnih in materialnih vprašanjih, ki se tičejo profesorjev.

— **Nagrade članom komisij.** Ministrski svet je odobril in podpisal nov pravilnik, ki določa nagrade članom raznih državnih komisij, svetov in odborov državnih ustanov.

— **Kmetijska šola v Gospiču.** Za zgradbo moderne kmetijske šole v Gospiču v Liki je poljedelsko ministrstvo votiralo kredit 350.000 Din.

— **Uredba o organizaciji prometnega ministrstva.** »Službene Novine« so 23. t. m. objavile novo uredbo o organizaciji prometnega ministrstva in prometne službe. Po tej uredbi se reducirajo nekateri oddelki pri ministrstvu in posamnih direktoratih državne železnice.

— **Znižana vstopnina za VII. Ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija.** Da se omogoči obisk te naše največje narodno-gospodarske prireditve prav vsakomur, je sklenila uprava velesejma določiti vstopnino kar najnižje. Permanentna legitimacija, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesejem in tudi zvečer na vinski oddelke in kateri posestnik je deležen polovične vstopnine na vseh osebnih in brovalnih in parniških, velja samo Din 30. Legitimacije se dobi že v predprodaji v velesejskem uradu, pri Putniku, pri denarnih zavodih, trgovskih, obrtniških, tujsko-prometnih, kulturnih, prosvetnih in televidnih organizacijah. Vstopnice, ki veljajo Din 10, pa upravičujejo enkratni vstop na sejmišče. Priporočamo pa bolj nakup legitimacije, ker je obsejni velesejem nemogoče pregledati v enem dnevu.

— **Telefonsko omrežje se širi bolj in bolj.** Iz Borovnice nam pišejo: Ker ima že vsak večji kraj v Sloveniji javno telefonsko govorilnico, jo mora dobiti pač tudi Borovnica, tako pravijo naši napredni in modri možje. S pošto upravo se vrše pogajanja, koliko naj naša občina prispeva za napeljava. Da bodo pogajanja končala z uspehom, smo trdno prepričani. Upamo, da se bomo že v bližnji bodočnosti lahko posluževali moderne prometnega sredstva v prid trgovini in industriji. Vsa čast možem, ki delajo za povzdigo Borovnice in njenih okoliških vasi. O priliki pa še kaj.

— **Letošnji skavtski tabori.** 2. in 3. četa ljubljanskih skavtov bo taborila blizu Omičja, kamor odide 2. julija, a 1. četa, ki bo še zaposlena na ljubljanskem velesejmu, bo odpotovala deset dni kasneje in sicer na otok Rab. Taborjenje bo trajalo mesec dni in raje par dni več kot manj. Dnevni stroški so določeni na 10 Din za osebo, vožnja pa na stala na Rab 100 Din, na Krk (Omičja) pa 30 Din. Za Omičja je treba torej 810 Din, za Rab pa 350 Din. Na Krku je že taborilo lansko leto nekaj ljubljanskih skavtov, na Rabu bodo pa letos prvi. Ker ima ta otok zdravo pitno vodo pa senčne gaje in gozde, bo taborjenje na Rabu še posebno prijetno in zdravo. Mariborski skavti bodo pa postavili šotor v romantični bohinjski dolini kraj krasnega jezera, kjer bodo uživali vso lepoto planinskega sveta ter se okrepili in ojačili na duhu in telesu. Ite bonis avibus!

— **Novinarske legitimacije za velesejem.** Uprava ljubljanskega velesejma je naročila vsem organom, da imajo novinarji, ki se izkažejo s predpisano legitimacijo Novinarskega združenja, vsak čas svobodno vstop v vse velesejske razstavne prostore. Zato velesejsko ravnateljstvo letos redakcijam ne bo pošiljalo velesejskih legitimacij, ker zadostujejo novinarske.

— **Tujski promet v Hrvaškem Primorju.** Iz Aleksandrova nam pišejo: Kakor v Dalmaciji, tako je tudi na otoku Krku letoviško življenje dokaj živahneje kakor lansko leto. Preteklo nedeljo je bilo v našem selu 150 tujcev, to je tretjina več kot lani osorej. Med letoviščarji je zlasti veliko Nemcev iz Avstrije pa tudi iz Nemške republike jih je nekaj. Za Nemci je največ Slovencev, in sicer ljubljanskih in mariborskih, ki so med nami kakor med brati prav židane volje. Vila Lucija in na restavracija Orič imata največ gostov, ker je tu dobra postrežba in ker imajo letoviščarji blizu kopališče. Da je po zasebnih hišah tudi precej tujcev, zlasti ljubljancov, se umeje samo ob sebi. Zasebna oskrba je cenejša kakor hotelska, saj je tudi bolj preprosta. Kopalne cene smo znižali s treh na dva dinarja za osebo. Cene hrane in stanovanja so nekako iste kot lansko leto. Vreme imamo lepo, dan na dan jasno nebo, tako da pod pekočimi solničnimi žarki krompir trpi, trta, emokva in pa oljka pa dosej jako lepo kažejo. Obeta se nam dobra vinska letina, zadnji dve leti pa je bila prav pičila. Število hiš raste od leta do leta, tudi letos se zida in se še bo zlasti v oni strani proti kopališču, kjer so lepa stavbišča. Vsekako čaka Aleksandrovo še lepa bodočnost, če ostane občinska politika v rokah podjetnih, razboritih mož.

— **Dubrovniški policijski šef reaktiviran.** Policijski šef v Dubrovniku Petretič, ki je bil ob pritiski znanih protitalijanskih demonstracij ob povratku fašistov s proslave v Trstu odpuščen iz službe, je reaktiviran, ker se je izkazalo, da ga ne zadene nobena krivda.

— **Prisilna poravnava izven konkurza.** Ministrstvo pravde je izdelalo zakonski načrt za prisilno poravnavo izven konkurza. Načrt, ki ima 76 paragrafov, določa posebno varstvo malih vložnikov. Višje do 10.000 Din bodo banke morale izplačati v prvi vrsti. Načrt vsebuje tudi stroge določbe za onemogočenje nepotrebnih poravnav.

— **Bolgarski esperantisti kongres.** V Plovdivu se bo vršil prihodnji mesec kongres bolgarskih esperantistov, na katerega bodo povabljeni tudi zastopniki našega esperantističnega gibanja. Kongresa se bodo udeležili tudi zastopniki grških, turških in rumunskih esperantistov.

— **Mednarodnih aviatičnih tekem,** ki se bodo vršile meseca avgusta v Švic, se bodo udeležili naši aviatiki Z. Petrovič, Gradšnik, O. Vidals, M. Pajević, Uzelac, Markičević in kapetan Rupčić.

Kar prinaša današnja damska in moška moda, nudi Vam vse stara in renomirana tordka

P. Magdič

modna in športna trgovina

Ljubljana

Razložbe in cene govore!

— **Redukcija tobačnih tovarn.** Uprava državnih monopolov je po vesteh beograjskih listov sklenila, da se v najkrajšem času ukine ena izmed obstoječih tobačnih tovarn. Za sedaj še ni odločeno, katere tovarna se bo ukinila, kar se bo zgodilo sporazumno s finančnim ministrom.

— **Gorenjski požigali strah Dolenjake?** Na kresno noč okoli 1. ure je izbruhnil velik požar v Bregah pri Krškem. Kje in kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Ob 1. uri je bilo mahoma že v plamenu 16 gospodarskih poslopij, ko so se prebivalci še le zdrmili iz trdega spanja. Nastala je velika panika in prebivalci so si komaj rešili življenje in najpotrebnejše. Dve gasilni družbi iz Cerkelj in Leskova ste prihiteli na pomoč.

Z največjim naporom se je gasilec proti jutru posrečilo požar lokalizirati in ugasiti. Gašenje je bilo zelo oteženo, ker je zmanjkalo vode v vaških vodnjakih in so bili gasilci prisiljeni rabiti celo gnojnico. Zgorelo je 5 posestnikom 16 gospodarskih poslopij s hišami. Škoda je ogromna. Pravijo, da je požar zanetja zlobna roka in da je bil že meseca maja razžirjen po vasi listek, ki je naznanjal, da bo v kratkem gorelo. Mogoče so se leto zlobni in tajni požigalci, ki so lansko leto uničevali izetje kmetom po Gorenjskem, za letos preselili na Dolenjsko.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 1. do 7. junija je bilo v ljubljanski oblasti 13 slučajev tifuznih bolezni, 20 škrlatinke, 42 ošpic, 8 davice, 10 dušilnega kašlja, 7 šena, 2 vrančnega prisada, 1 dremavice in 1 nalezičevega vnetja možganov. V mariborski oblasti od 6. do 14. t. m. 38 slučajev tifuzne bolezni, 8 škrlatinke, 39 ošpic, 9 davice, 25 dušilnega kašlja, 6 šena, 3 vrančnega prisada in 1 krčevite obolevnosti.

— **Pobijanje tihotapstva.** Ker se je ugotovilo, da je zadnji čas tihotapstvo zavzelo velik razmah, je finančno ministrstvo odredilo posebno komisijo, ki izdela načrt za uspešno pobijanje tihotapstva. Za izvedbo tega načrta bo določen tudi večji kredit. Tihotapstvo s saharinom zlasti bujno cvete, kar dokazujejo zadnja odkritja na meji in na progi Maribor - Ljubljana - Zagreb-Sušak.

— **Vsem podružnicam »Družbe sv. Cirila in Metoda«** dne 5. julija je praznik naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zažigite kresove njima na čast po širni naši domovini! Visoki plameni Ciril Metodovih kresov naj bodo viden znak, da nismo pozabili naših neodrešenih bratov in sester, ki hrepene po svobodi. Njihove prošnje do nas se dvigajo kakor ognjeni zublji kresov: »Podpirajmo nas zaslužene in ogrožene, dokler nam ne zasije zarja svobode!« — Na severu in jugu je zašel naš neprijatelj s podvojenjo silo delati v našo propast — ali naj mi spimo in čekamo narodno smrti? P. n. podružnice in prijatelji družbe, spomnite se ta dan s prispevki naše obrambne družbe. »Družba sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani. 527-n

— **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 24-L

ITO — zobna pasta najboljša!

Iz Ljubljane

— **Praznovanje Vidovega dne.** Vidov dan, dne 28. junija, se vsako leto praznuje kot spominski dan preminulih bortejcev za vero in domovino s slovesno službo božjo. V tukajšnji stolnici se bo daroval slovesni rekviem 28. junija ob 10 uri popoldne. Svečan pravoslavni obred za Vidovdanske junake pa se vrši istega dne ob pol 9. dopold. na velikem garnizijem vezbalšču. Po obredu se bo vršila revija in parada trup ljubljanske garnizije. V evangelijski cerkvi pa se bo vršila slovesna služba božja 28. junija ob 10. dopoldne.

— **Vidovdanska proslava III. državne realne gimnazije v Ljubljani** se bo vršila 28. junija t. l. v prostorih Kina Matice. Podrobni spored slavnosti, ki obsega dva krajša govora, več pevskih in glasbenih točk, deklaracije in razdelitev daril po ravnateljstvu, so dobili dijaki v šoli. Ostalim udeležencem se bodo delili sporedi pri vstopu v dvorano. K slovesnosti so vabljene tudi starši, sodelavci in znanci diakov.

— **Pogreb inž. Viktorja Zupana.** Včeraj popoldne je nastopil inž. Viktor Zupana svojo zadnjo pot. Pred hišo žalosti so zapeli člani opernega zbora, pomnoženi s solisti, pokojnikovimi prijatelji. »Vigred se povrne. Žalni spoved se je nato pomikal izpred hiše žalosti v Selenburgovo ulico po Prešernovi ulici in Miklošičevi cesti proti Sv. Križu. V spovedu so na čelu korakali mestni delavci z lepimi venc, zlasti s krasnim vencom gradbenega urada, dalje nosilci drugih vencev, ki so jih poklonili »Šahovski klub« in pokojnikov prijatelji, za krotko pa člani rodbine in sorodniki, vladni komisar mestne občine ljubljanske g. Anton Mencinger z

direktorjem mestnega magistrata dr. Miljutinom Zarnikom, direktorjem gradbenega urada inž. Matkom Prelovkom in ostalimi magistratnimi uradniki. Pogreba so se v lepem številu udeležili tudi zastopniki civilnih in vojaških oblasti, zastopniki raznih društev, narodne dame in ostalo občinstvo. Pri kapelici v Prisojni ulici so pevali pokojniku v slovo zapeli »Blagor mu, na kar je še večje število prijateljev in znancev poleg sorodnikov spremilo pokojnika na pokopališče.

— **Jr. Dr. Milan Perko.** Novi Vodmat, do 30. t. m. ne ordinira. 1538

— **Javno stenografično tekmovanje** priredi Christofor zavod v svojih šolskih prostorih na Domobranci cesti št. 7 prihodnji četrtek dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne. K tej tekmi se vladno vabijo starši gojencev ter vsi, ki se zanimajo za stenografijo. Vstop prost.

— **Kresna veselica v Hribarjevem gaju** v Trnovem v nedeljo dne 3. julija bo sigurno in nepreklicno najzabavnejša. Podrobnejše poročilo sledi. 529-n

— **Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani** od danes naprej sprejema samo težke in bolniške oskrbe neobhodno potrebne pacientice. Zdravniki in občinstvo naj upoštevata težavni položaj preostalih bolniških zdravnikov.

— **V počastitev spomina ranike** soproge našega prokurista g. Vilka Oražma je poklonila Ljubljanska kreditna banka Dijskemu podpornemu društvu »Domovina« 500 Din.

— **Odprtitev filijalke.** Pekovski mojster Karol Vidmar odpre s ponedeljkom 27. t. m. na Kette-Murnovi cesti filijalko, kjer bo prodajal izdelke iz svoje pekarnice na Rimski cesti. Cenjenemu občinstvu priporočamo to trdko, ki je splošno priljubljena radi njenih dobrih izdelkov, zmernih cen in točne postrežbe. 526-n

— **Slovensko lovsko društvo** javlja svojim članom in prijateljem streleškega sporta, da bo za trening vojaško strelšče še v ponedeljek dne 27. in četrtek dne 30. od 17. do

— **Trgovine na Vidov dan.** Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da bodo trgovine v torek dne 28. t. m. na Vidov dan zaprte le v času slovesne službe božje, to je od 10. do 11. ure predpoldne. Na praznik sv. Petra in Pavla v sredo, morajo biti trgovine zaprte. — Načelstvo.

— **Vpisovanje v pomožno šolo** se vrši v soboto 2. julija t. l. od 14. do 16. ure popoldne na Cozivoi cesti 5.

— **Savez trezne mladine.** Danes ob 18. v Akad. kolegiju kurz iz alkoholnega vprašanja in priprava za mobilno antialkoholno razstavo.

— **Gozdovniki!** V ponedeljek 27. t. m. ob 6. uri zvečer v Narodnem domu običajen sestanek ljubljanskega rodu. Pridite vsi in točno! Na sestanek vabimo tudi vse one, ki se zanimajo za letošnje taborjenje, ki bo od 12. julija do 1. avgusta nad Tržičem. Taborilna (celodnevna prehrana) bo znašala letos za rumeno dobo (do 10 let starosti) po 7.50 Din in za vse ostale dobe po 10 Din dnevno. Na sestanku se pogovorimo tudi glede rediteljske službe 2. in 3. julija na kongresu Saveza trezne mladosti.

— **Mestni magistrat** razpisuje oddajo zidarskega in tesarskega dela za napravo ograje pri stanovanjski skupini 13 hišic za Bežigradu. Ponudbe je vložiti do 1. julija 1927. ob 11. uri dopoldne pri mestnem gradbenem uradu. Ofertalni pripomočki se dobe istotam.

— **Kristoflič-Bučar:** Dospele krasne bluze. 84-L

— **Zgubila se je** v mesecu maju zlata damska zapestna ura na črnem traku. Najdite se prosim, naj jo odda proti nagradi v upravi »Slov. Naroda«. 917

— **Letalski miting.** Razglednice s spominskim žigom »Letalski miting 26. VI. 1927 v Ljubljani« se dobe v soboto in v nedeljo 25. in 26. t. m. samo v Albrehtovi trafik« na Vidovdanski cesti 7 in v nedeljo popoldne na letališču. Razpečevalci bodo označeni z belimi trakovi z odtisom spominskega žiga na levi roki.

DENAR JE PRIPRAVLJEN KDO GA BO DOBIL?

Kdor bo brez srečke, gotovo ne. Oni, ki bodo kupili srečko, pa pridejo lahko do bogastva. Ker prihaja vsak dan mnogo pisemnih vprašanj, če je mogoče tudi se 1. julija kupiti srečke, sporočamo vsem, ki nameravajo pristopiti v krog naših igralcev, da bomo srečke razpisovali do 8. julija, tako, da lahko srečke naročijo tudi še po 1. juliju.

Da naročanje srečk poenostavimo, smo današnji številki vnovič priložili na. ročilne dopisnice, potom katerih lahko vsakdo takoj naroči srečke, tudi če bo denar šele prvega julija nakazal. Kdor pa že ima srečke, pa naj odda dopisnico svojim znancem ali prijateljem.

ZADRUŽNA HRANILNICA. r. z. z. o. z. LJUBLJANA. Sv. Petra cesta šte. 19.

Zahvala.

Ob nenadni izgubi našega dobrega očeta, deda in praded, gospoda

Antona Sternada

nam je došlo toliko sožalnih izjav, da se nam je nemogoče zahvaliti vsakemu posebej; zato izrekamo tem potom vsem našo najprestrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, ravnateljstvu mestnega dohodarstvenega urada, pevskemu odseku »Grafika« za ganljive žalostinke ter vsem, ki so nam tako draga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Vsem, prav vsem najprestrčnejša zahvala.

Ljubljana, 25. junija 1927.

Zalujoči ostali.

--- Moda ---

Elegantna večerna toaleta z rožo in modernim pasom.

Zaroka

Oficijelne zaroke so prišle zadnja leta nekako iz mode. Mladi generaciji se zdi ta formalnost odveč. Ako pa dobro premislimo, vidimo, da ima tudi zaroka svoj pomen. Skoraj bi lahko rekli, da je to nekako obrambno sredstvo. V dobrih starih časih je štela zaroka samo nevesto, zdaj, ko se ženske skoraj tepo za moške, pa zaroka mora čisto štiti ženina. V starih časih so snubci kar oblegali mlado devojko, dočim oblegajo zdaj neveste vsakega moškega, o katerem se govori, da namerava stopiti v zakonski jarem. V prejšnjih časih so govorili mladi samci o zarokah in porokah s humorjem, zdaj je pa njihov položaj čisto zelo kočljiv. Vloge svetopisemskega Jožefa moški ne igrajo radi. A kako naj se samec otrese ženske, ki si je vtepla v glavo, da ga mora spraviti pred oltar? Ne zadostuje ji izjava, da je njegovo srce že oddano. Pomagati si mora na ta način, da se s svojo izvoljenko zaroči, kajti o zaročenih samcih vsiljuje neveste vendar še domnevajo, da so zaljubljeni v svoje neveste.

Kdor je torej v svojo izvoljenko resno zaljubljen, bi se moral čim prej oficijelno zaročiti. Zaroka je tudi za nevestine roditelje dobra ustanova, ker vedo, pri čem so. Nobena, še tako vroča ljubezen s strani bodočega zeta jim ne more biti jamstvo, da se bo hčerka res poročila. Često se namreč pripeti, da zet »in spe« za žive in mrtve trdi, da bo hčerko poročil, nekega lepega dne si pa premisli in izgine. Besedam in obljubam roditelji nikoli ne smejo verjeti. Razdere se sicer tudi zaroka, vendar pa ne tako pogosto kakor mladeniška zaljubljenost.

Zaroka se praznuje samo v ožjem rodbinskem krogu, navadno zvečer. Dobro uro pred zaročno gostijo pošlje ženina nevesti šopek s trakom, na katerem je označen datum zaroke. Na gostijo prinese zaročni prstan, ki ima na notranji strani vrezan datum zaroke. Tudi nevesta pripravi ženinu zaročni prstan. Prstana se lahko zamenjata pred go-

Damska in dekliska promenadna obleka.

stijo in ženin prvič javno poljubi nevesto, za kar si mora poprej izprositi dovoljenje njene matere. Ako žive ženinovi roditelji v drugem kraju in se ne morejo udeležiti oficijelne zaroke, jim gre ženin nekaj dni po zaroki nevesto predstaviti. Zaroka se lahko javno označi, kar pa ni obligatno. Navadno se objavi samo v novinah. Doba zaroke ni omejena, vendar pa izkušnja zahteva, naj se konča čim prej, sicer se utegne ženin ali nevesta premisliti. V starih časih je bila večja nevarnost, da si premisli nevesta, zdaj so pa ženini v tem pogledu neprimerno bolj nestanovitni kot neveste. Razume se, da se zaroče samo mladeniči in mladenke. Vdovci in ločeni ter družabni formalnosti niso podvrženi.

Novi plesi

Plesni mojstri stojijo pred težkim problemom, ker morajo razmišljati, katere nove plesne bi spravili v prihodnji sezoni na parket. S tem vprašanjem si belijo zadnja leta glave vsako pomlad. Časi valčkov in prvega tanga so že davno minili. Takrat so imeli plesni mojstri neprimerno lažje stališče, ker novih plesov, zlasti pa tako eksotičnih kakor zdaj, nihče ni zahteval.

Letos je za plesne mojstre kritično leto. Navdušenim plesalcem morajo preskrbeti kako novo atrakcijo, pa ne vedo, za katero bi se odločili. Na razpolago imajo štiri nove plesne, ki so več ali manj zopet zamorskega izvora. Indijanski ples iz Frimlove opere se imenuje »totem tom tom«. To je prvi moderni ples, ki ga obeta prihodnja plesna sezona. Drugi zamorski ples, čigar avtorji so pa belokožci, se imenuje »Heebie jeebies«, tretji »New blues«, četrti najsenzacionalnejši pa »Bananas slide«. Prva dva sta sama posalonjenje starih znanih plesov čarlstona, blackbota in bluesa, bananas slide je pa ori-

Nova vrsta mila za družinsko perilo

Raztopite med neprestanim mešanjem zavoj Rinsa v 3 do 4 litrah vrele vode.

Nato izlijte raztopino v pralno kad napolnjeno z mlačno vodo ter namočite v njej perilo.

Rinso

RINSO IZDELUJEJO LUX - TVORNICE.

ginalnejši in se da tudi lažje izučiti. Poločite na tla bananove olupke in poskusite držati ravnotežje, ko vam noge po njih drče. To je zabavno in zato je sko-

raj gotovo, da bo bananas slide v konkurenci novih kreacij zamorskih plesov zmagal.

ne na pesku. Pomagati ga obkolijo in skupno s kapetanom študirajo program za drugi dan.

Pepe, kapetan Pasjega broda

Kopalna sezona v Ljubljani. — Kje se zbira in kaj počenja ljubljanska elita. — Domača zabava na Pasjem brodu.

Kopalci, plavalci, športniki in vsi, ki ljubijo vodo, sonce in zrak, se pritožujejo, da letos ni prave kopalne sezone, kajti deževje nikakor noče nehati. Sonce se prikaže in vzbudi veselje in upanje med njimi, greje in sije nekaj dni, da človeku sapa zmanjkuje, kmalu se pa pripode temni oblaki, zakrijejo zlati disk na nebu in vsi vedo, da je kopanja za nekaj dni zopet konec.

Res, to ni kopalna sezona. Če pripeka sonce tedne in tedne, da se kopalci, zlenjeni na mivki ali deskah, kar cvro, potem že lahko govorimo o kopalni sezoni. Kljub temu so kraji za kopanje v okolici Ljubljane v dnevi, ko sonce pripeka, nenavadno dobro obiskani. Mestno kopališče ob Ljubljani posejajo ljubljanci najraje, ker je udobno in ker je tam središče ljubljanskih športnikov sploh. »A. S. K. Primorje« in »Ljubljanski klub« na levem bregu Ljubljanice ter mestno kopališče tvorijo nekako celoto in se medsebojno izpopolnjujejo. Le če vpoštevamo vse tri, moremo razumeti, zakaj Ljubljanci ljubijo mestno kopališče.

»Ljubljanski klub« je kraj, kjer se zbira ljubljanska elita. Vse v najboljšem smislu mišljeno. Krasi čolni, udobna solčna ležišča, lepe kopalne obleke, katere nosijo še lepše članice kluba in še marsikaj drugega ti pade v oči, če se voziš od »Spice« v mestno kopališče. Ko žane počasi privesla mimo kluba, ti tudi nos pove, da se tam zbira »nekaj boljšega«. Med prirodne vonjave vode, potnega žaneta in narave naokoli se na tem kraju meša neprimerno, a zato tem bolj mameči vonj parfuma in pudra. »Chypre«, »houbigante«, »coty«, take in slične besede ti silijo na jezik. V »klubu« vlada dostojanstvo. Gospodje in dame leže v naslanjajih, kramljajo in se seveda tudi zasmejejo tu pa tam. Da bi se pa človek krohotal in od srca smejal, to pa sploh ne gre v boljši družbi. Vsak boljši bonton ti razloži, zakaj in kako.

»A. S. K. Primorje« je zbirališče drugačnih ljudi. Tudi tu je družba več ali manj zaključena, vendar je njeno razpoloženje svobodno, prirčno, odkrito. Smeh, zadovoljstvo in radost sije z vseh obrazov. Nadebudni mladeniči, ogoreli, zdravi, pravi športniki, kramljajo v vodi in na solncu z

mladenkami, nič manj ogorelimi in nadebudnimi. Slišiš verze »priplonkane« in originalne, šaljive in duhovite opazke a propos. Zdi se, kakor bi ta mladina prenesla sonce in veselje našega Primorja v pušto, megleno in dolgočasno Ljubljano. V mestnem kopališču je pa mešana družba. Tu opaziš mlade in stare, vesele in žalostne obraze, komične in groteskne figure, sploh ljudi vseh »skalibroev«. Vsak kopalni dan ima tukaj svojo senzacijo.

Nekaj dni je pa že skoraj edina in najzanimivejša točka kopališkega programa Pepe kapetan s Pasjega broda. Pepe je strah in trepet, veselje in radost vseh kopalcev. Vsi ga poznajo. Otroci se ga boje kakor vrage, kajti Pepe ne pomišlja dolgo, zapiska, se popači, pograbi žrtev in jo s pomočjo svojih pomagačev vrže »na draje« ali na »bauh« v Ljubljano. Zato mamice zažugajo svojim mačkam, ki se boje vode s Pepetom.

»Mamica, saj grem v vodo.« se smerijo otroci, ko zaslišijo besedo Pepe.

Pepe, kapetan Pasjega broda, otvori predstavo navadno z lastnimi akrobacijami ljudem, ki se v gručah zbero okoli njega, kaže, kako ženske plavajo, imitira v vodi krokodila, soma in druge živali. Najljubši mu je pa skok »na piske«. Na popek se pritisne, zazvižga in skoči kakor žaba v vodo. Starejši se drže za trebuh od smeha, otroci pa se smejejo in jokajo ter plaho opazujejo Pepeta, kdaj bo končal predigro. Dobro vedo namreč, da pridejo po prologo oni na vrsto. Ko se Pepe naveliča akrobacij, zleze iz vode, se usekne, strese vodo iz ušes, pogleda naokoli z divjim pogledom in išče žrtev. Otroci uganejo njegove hudobne misli in se razprše po kopališču na vse strani. Pepe zazvižga, pomagači se zbero in verno poslušajo njegova povelja. Začne se gonja za pobeglih fantiči. Pepe ima svoje ljudi tako organizirane, da vlove vsakega. Ne pomaga nič, če se fante zvilja in protivi. — Nikar, poba, mu priljano prigovarja Pepe, da ne padeš nemarn v vudo. Ena, dve tri. Komaj ga izpuste, že preže Pepetove divje oči na novo žrtev. Pa tudi »metanja in vuda na draje« se Pepe kmalu naveliča. Izprosi od kakega gledalca pošteno zaslužen »čik« in se zlek-

Razstava društva „Rdeči križ“ v Guštanju

Ljubljana, Zagreb, Beograd, kulturna središča so marsikomu nedostopna. Da se temu zlu vsaj delno opomore, si je nadel agilni krajevni odbor društva »Rdeči križ« SHS v Guštanju težavno nalogo, nuditi tudi mejašu priliko spoznati kulturo svojega naroda, svoje države s poučno in higiensko razstavo v Guštanju. Razstava se bo otvorila 10. julija in bo trajala do vključno 17. julija t. l. Vstop prost.

Agilni odbor ni samo mislil na okoliščane, temveč tudi na oddaljene posetnike in je izposloval pri glavnem ravnatelstvu v Beogradu polovično vožnjo po vseh železnih v državi. Vsak posetnik kupi pri odhodni postaji celo vozovnico, pri povratku dobi na postaji Guštanju na isto vozovnico moker žig in pri odhodu pa potrdilo, da je posejil razstavo, kar je veljavno za brezplačni povratek.

Ugodnost bodo uporabili vsi oni, ki si želijo videti zadnji del nekdanje Koroške, del zemlje, kjer so padali junaki za svobodo svojega naroda. Vsi oni, ki želijo posetiti večno lepo Urško goro, ki želijo videti idilične Kotlje z znamenitim Rimskim vrelcem, naj pridejo! Ugodna prilika je tudi za one, ki nameravajo posetiti mejašico, »Pecor«, kjer namerava agilni planinski odbor sezidati planinsko kočjo.

Komaj dve leti stari odbor Rdeč križ v Guštanju potrebuje podpore, ako hoče vse to doseči, zato prosí vse, ki so prejeli poziv za sodelovanje na razstavi, da se odzovejo kot razstavljaki, saj je šlo široim vse Slovenije nad tisoč pozivov za sodelovanje. Upamo, da ne brezuspešno, delni uspeh se že vidi. Odbor, ki se trudi ustvarjati narod dela in poštenja, ne sme propasti in tudi ne bo. Svojo življensko zmožnost dokazuje z delom za predvidene razstave in s tem, da je ravno na dan dvoletnega obstoja naročil rešilni avtomobil za mežiško dolino. Da bo razmah tega odbora večji in trdnjši, je treba sodelovanja vseh in vsakega, ki čuti kakor pevec Simon Gregorčič: »Odprti roke, odprti srce, otraj bra-tovske solze!«

VSİ NA VELIKI LETALSKI MITING V NEDELJO V LJUBLJANO!

Vožnja po železnici za polovično ceno. — Olajšava traja od 24. do incl. 28. t. m.

Viktor Rakosi:

Taki so slamatni vdovci

Sedel sem neke tihe noči v uredništvu in razmišljal, kaj bi napisal o Malvinki Cserepesovi, ki je igrala tisti večer vloge igralke Mariške Komaromi in v opereti »Tisoč let«. Morda bi me utegnil kdo vprašati, kako je mogla igrati vlogo Mariške Komaromi Malvinka Cserepesova, ki je nihče ne pozna. Poglejte v koledar, kjer najdete odgovor: zdaj imamo avgust in primadone počivajo v morskimi kopališči.

Malvinka Cserepesova ni bila fenomen, vendar pa ni bilo mogoče trditi, da ni nadarjena. Glasu seveda ni imela in tudi igrati ni znala, o tem ni dvoma. Kaj naj torej napišem o nji?

Mar naj jo raztrgam? Ako storim to, ne dobi v provinci angažmana in lahko se zgodi, da se napije livola. Mar naj jo pohvalim? V tem primeru pridem v konflikt z resnico in livola se utegne napiti resnica sama. Ah... Nekdo me je klical k telefonu. — Halo! Kdo tam? — Kavarna »Neapol«. — Kdo govori? — Natakhar Mustos Lajos. — Kaj želite? — Oprostite, gospod, naš gost, blagorodni gospod Parvay Odón vas pozdravlja in prosi, da se izvolite takoj potruditi v »Španski bar«.

— Nesreča se je zgodila, prepri, kri...

— Takoj pridem. Sedel sem zopet za mizo in napisal: — Malvinka Cserepesova je dokazala s svojim simpatičnim nastopom in glasom, ki ga korektno obvlada, da imajo prav oni, ki ji prorokujejo sijajno bodočnost.

Tako mislim, da sem rešil i Malvinko Cserepesovo i resnico livola. Odgovornost sem prepustil v moji fantaziji živim gospodom, ki so prorokovali igralki sijajno bodočnost.

Potem sem poklical izvoščka in se odpeljal v Španski bar.

Španski bar sem poznal dotlej samo iz pripovedovanja. To je bil nočni lokal, kjer so nastopale nemške in dunajske dame dvomljive preteklosti in nedvomnega značaja, kjer so točili neverjetno drago in slabo pijačo in kjer so razni sumljivi elementi prežali na nedolžne žrtve, da jih oslepajo pri karta. V ta lokal so zahajali branjevci in brezposelni natakharji. Tu pa tam je za blodila v Španski bar družba pravnikov in tedaj je prišlo do prepira. Pravniki namreč radi pijo tudi najslabše vino, zato pa neradi plačajo še tako zlahko kapljico.

Kaj je mogel početi v tej beznici Parvay Odón? Bil je sicer že dva meseca slamatn vdovec, vendar pa nisem mogel verjeti, da bi se bil že tako nalezel pravniškega duha. On, oče treh otrok?

Bil sem radoveden, kakšno prese-

moj najboljši prijatelj in v burnih časih sva se vedno medsebojno podpirala.

Pred španskim barom so stali ponočnjaki, ki so že vedeli o škandalu. Pripovedovali so mi, da je neki ruski knez spoznal v baru med pevkami svojo ženo in da hoče ustreliti ravnatelja orfeja, ki si je nadel ime chevalier Danzig. Drugi so trdili, da je napravil škandal buharski emir. Bili so celo taki, ki so vedeli povedati, da razgraja v baru pretendent na španski prestol. Informacije so bile vedno bolj fantastične in naravno, da je našla vire vedno govorica, ki je bila najbolj fantastična.

V baru so prekinili predstavo in vse je bilo razburjeno. Primadone so sedele za mizo med senzali in ogorčeno govorile o nečuvnem početju neolikalnega Madžara, ki ni hotel plačati cehe. Natakharji so ga nahrulili, on je navil na nje. Hoteli so ga preteptati, toda Madžar je potegnil revolver in planil v separirano sobo. Tu se je zaklenil in izjavil, da se lahko obrišejo za ceho pod nosom.

Stopil sem k zaklenjenim vratom, pri katerih se je redar pogajal s preganjancem.

— Odöne, slišiš? — To si ti, Muki? — je vprašal hripav glas.

— Odprti.

— Ne, pod nobenim pogojem. Saj bi ti razbojnik takoj navlil name.

— Nihče razum mene ne prestopi praga. Prosim, gospod komisar, dovo-

lite, da vstopim sam. Jamčim vam, da ga ukrotim. Sicer vam ne morem jamčiti, da se ne zgodi nesreča.

Komisar je ustregel moji želji. Odón je sedel ves raztrgan in pomekčan z revolverjem v roki v naslonjaču.

— No, lepe reči uganjaš.

— Saj vendar ne morem dovoliti, da bi me okradli.

— Kaj so ti storili?

— Za večerjo s pivom, vinom in dvema steklenicama ohlajene vode, ki ji pravijo tu šampanjec, so mi naračunali 42 cekinov.

— Nezaslišano! Pojdite sem, gospod komisar.

Redar ga je zaslišal, zmajal z glavo in dejal:

— To je mnogo, toda kaj hočemo. Moja dolžnost je skrbeti za nočni mir.

— Toda plačal ne bom — se je upiral Parvay.

To je vaša stvar. Odvesti vas moram na stražnico. Izvolite mi izročiti revolver.

— Tako je, starina. Daj mu revolver in pojdiva iz te game greha.

— V mojem spremstvu, — je pri-pomnil komisar.

Mimo ogorčenih senzalov, natakharjev in agentov sva jo popihala iz bara. Pred odhodom sva dala pet cekinov napitnine natakharju Lajošu Mustosu, ki mi je telefoniral iz kavarne Neapol.

— Kdo poravnava škodo? — je vprašal vitez Danzig?

— Najprej mora spregovoriti pravica, — je odločil redar in odšli smo.

Na okrajnem policijskem komisariatu bi bila kmalu slabo odrezala. — Službojoči uradnik je bil strašno span in malo je manjkalo, da naju ni zamenjal z zasadenima žeparjema. Ker so mi bili policijski zapori z vsemi posledicami dobro znani, sem se že poslavljaj od svoje mladosti, ko se je uradnik končno zavedel in spoznal, da ima opraviti z dvema poštenjakoma, ki sta prišla po naključju med izmečke človeške družbe.

Izpustil je naju. Ni hotel biti pujssek, ki bi naju požrl.

Parvay Odón me je vabil, da bi šla sč v Os-Budavar, pa sem se skliceval na njegovo raztrgano obleko in tako sva izkušnjavca srečno premagala. Da preprečim morebitne nadaljnje skominove po krokanju, sem ga odvedel domov in ostal pri njem čez noč.

Na pisalni mizi je stala fotografija njegove žene in sinčka.

— Sladki angel — je šepetal in pol-ljubljaj fotografijo.

Začel sem se slati.

— Ti še ne greš spat?

— Ne. Moram še napisati ženi pismo.

— Ali ji hočeš pisati o nocojšnjem krokanju?

— Osel. Vsak teden pišem Birinki štiri pisma. Rad bi vedel, kateri mož dela to v tretjem letu po poroki?

— Ah da, moj dragi, toda bog ne čita pisem, marveč vidi v srce in tvoje srce je polno španskega orfeja.

— Dobro, dobro, modrijan, Zena je zadovoljna tudi s pismi.

Grosvescova tragedija pred poroto

Nadaljevanje obravnave proti morilki Nelly Grosvescu. — Zanimivi momenti iz zasliševanja prič.

V četrti popoldne so bile v procesu Grosvescu zaslišane nove priče, zlasti nekateri stanovski tovariši in prijatelji pokojnega tenorista. Izpovedi nekaterih prič so bile izredne važnosti za nadaljni potek razprave in so znano poslabšale že itak neugoden položaj obtoženke.

Med prvimi je bil zaslišan pevec Karel Neumann, ožji rojak in prijatelj Grosvescu. Priporočeval je, da se je Grosvescu napram njemu čisto pritoževal, da je njegov zakon zapreka njegovi umetniški karieri. Nekoč se je priča pogovarjal z Nelly o nekem umoru in je ta pripomnila: »Kaj menite, če bi s svojo glavo videla roko v roki s kakšno damo in ga ustrelil. Kaj si mi more zgoditi? Po avstrijskem zakonu bi bila oproščena.«

To je bilo približno dva tedna pred tragično smrtjo tenorista Grosvescu.

Obtoženka je nato pripomnila, da je pač govorila, da bo moža umorila, vendar se ni resno pečala s to mislijo. V ostalem pa je priča zelo nesimpatična.

Predsednik (smehljaje): To vam rad verjamem.

Kot drugi je bil zaslišan star Grosvescov prijatelj, zasebni uradnik Kornelius Pränkel. Njegove izpovedi so učenkovale naravnost senzacionalno. Izpovedal je, da je nekoč obiskal tenorista v njegovem stanovanju, ko se ni bil poročil. Vrata so bila odprta in ko je vstopil, je našel Grosvescu in njegovo kasnejšo ženo Nelly v zelo neugodnem položaju. Priča se je nato odpravila. To je bilo v oktobru 1922, torej še preden se je Nelly ločila od svojega prvega moža. Tudi njemu je gospa Grosvescu nekoč pripomnila, da se ji po avstrijskem zakonu ne bi skrivil niti las na glavi, če bi iz ljubezni umorila svojega moža. Seveda je smatral, da je Nelly to samo mimogrede omenila.

Med zaslišanjem priče je Nelly vzkipela, poznala se je raz sedeža in glasno zaklicala: Kar je izpovedala priča, je nesramna in podla laž. Lahko je omadeževati čast žene, če ni nobenih prič. Obtoženka je nato izbruhnila v krčevit plač in vik, na kar je bila razprava prekinjena.

Zasliševanje gospe Stranske.

Popoldne je bila zaslišana gospa Stransky, ki je indirektno igrala glavno vlogo v tragediji Grosvescu. Njo je namreč Nelly obdolžila, da je vodila intimno razmerje z Grosvescom in uničila njeno zakonsko srečo.

Obtoženka, žena univerzitetnega profesorja dr. Stranskega, je zanikala, da bi imela nedovoljeno razmerje s komornim pevcem Grosvescom in je tudi laž, da jo je Nelly in flagrantni zasačila s tenoristom. Trditve Nelly, da ji je njen mož plačeval tolete, je neresnična. Pač je resnica, da je ona nekoč ge. Grosvescu pokazala kožuho- vinast plašč in večerito toleto in ji pripomnila, da naj si da tolete delati pri istem krojaču, ki ni drag. Omenila je tudi napram Nelly, da naj ničesar ne omeni njemu možu prof. Stranskemu, ker temu pač ne bi bilo ljubo, da si da ona delati tolete pri krojaču, ki je slovel kot eden najboljših na Dunaju. Iz tega je gospa Grosvescu verjetno skombinirala, da plačnik toalet ni prof. Stransky, marveč njen mož.

Na to izjavo je Nelly odvrnila, da točno ve, da je plašč veljal 1.500, a toleto 650 šillingov, kar ji je povedal sam Grosvescu. Priča je odvrnila, da je Nelly račun pač znan, ker ji je sama navedla ceno. Med obema ženama je nastalo nato hudo prepiranje, v katerega so posegli tudi zagovornik in državni pravdnik. Predsednik je bil prisiljen, da jo je pozval k miru in je nato razpravo za kratek čas prekinil.

Nisem se več prekal z njim. Le- gel sem in zaspal.

Zgodaj zjutraj sem se prebudil — Odón je trdno spal. Pogledal sem na pisalo mizo, kjer je ležalo pismo. Siromak ni mogel dočakati, da bi se posušilo.

Pismo se je glasilo:

— Moja sladka, zlata ženica!

Dan za dnem je slavnato vdovstvo neznosnejše. Gostilniška hrana me je že ugonobila. Ne leta več ko angel varuh nad paradizem, tvoje nežne ročice ne gladijo mojih las, ne slišim tvojega sladkega smeha. Otožen sem kakor vrba žalujka. Komaj se iznebiti družbe, kar se zgodi zvečer ob desetih ali najkasneje ob pol enajstih, se vracam ves potrt v svoje hladno gnezdo, kjer še malo čitam, potem pa zaspi- Sanjam o vama. To je strašno življen- je. Danes zjutraj, ko sem šel v urad, sem stopil mimogrede v cerkev Usmi- ljen, kjer sem vroče molil za vaju, moja draga, zate in za najinega milega Lacika.

— Nesramnež! Nesramnež! Tako-le lagati! Ničvrednež!

Pismo me je spravilo iz ravnotežja. Kako si drzne tak lump pisati ženi ta- ko pismo?... Kaj pa še piše?

Pismo je bilo s tem končano. Odón je že dremal in ni mogel pisati do konca.

Začel sem razmišljati. Falot zasluži, da ga kaznujem. Toda kako?

Aha, ukradem mu pismo

Na koncu pisma sem pripisal z okornimi črkami:

— To pismo sem narekoval Parva- yu, ker sem se udaril na komolec in imam obvezano roko. Objema te tvoj zvesti soprog Muki.

Položil sem pismo v kuverto, na- pisal naslov in — kaj mislite, da sem storil z njim? Poslal sem ga s novo- vaško letovnico — svoji ženi. Napak v njem ni bilo, a kar je glavno, pri- hranil sem si eno pismo

Po odmoru je bil zaslišan prof. Stransky. Izjavil je, da mu ni bilo znano, da bi imela njegova žena kakor razmerje, ki bi preko- račilo mejo družabnosti in dostojnosti z Grosvescom. Njegova žena je sicer zelo temperamentna in vedrega značaja, toda pozna meje dostojnosti in takta. Plašč in toleto je plačal sam. Njegova žena je raz- polagala z dovoljimi sredstvi. Kajti imela je na razpolago za tolete do 25.000 šillingov (200.000 Din) na leto.

Razprava v petek.

Zanimanje za proces Grosvescu se na Dunaju od dne do dne stopnjuje. Tudi včeraj je bil avditorij nabito poln, opazati je bilo med publiko številne člane Državne opere in Burgtheatra. V avditoriju je opa- žati dve skupini: eno, ki se zavzema za nesrečno Nelly in drugo, ki se zavzema za ubitga tenorista in zahteva, da se pravici zadosti.

Tekom včerajšnje razprave je bil še enkrat zaslišan prvi Nellyn mož major Calum. Pričeval je o poskušnem samomoru njego- ve žene povodim prvega poroda.

Še enkrat je bil tudi zaslišan oče ob- toženke okrajni svetnik Josef Kövesdy. Pripovedoval je, da je bila Nelly v svoji mladosti zelo bolna, bila pa je samosvoja 'a trmasta, a na drugi strani odkrita in po- štena. Bil sem proti temu, da je izjavil, da se poroči z majorjem Calumom, ker sem po- znal ljubeznivosti svoje hčerke. Vendar se ni udal in zakon je bil srečnejši kakor smo menili. V zakonu so nastopile diver- gence šele ko se je Nelly seznanila z Grosvescom. Bil sem odločno proti temu, da se Nelly poroči s tenoristom, ker pa sem poznal svojo hčerko in vedel, kako je ek- saltirana, sem privolil v zakon boleč se, da v nasprotnem slučaju 'zvrš. samomor. Pri- ča je na to v širokih obrih opisal raz- merje med obema zakoncem in kako je prišlo do tragedije. Razprava je bila nato prekinjena.

Solčni mrk

Kakor smo že poročali nastane v sredo 25. t. m. popolni solčni mrk, ki se bo po videl samo v Evropi v ozkem pasu v Angliji in na Švedskem. V drugih krajih Evrope se bo videl solčni mrk samo deloma. Delni mrk bomo vi- deli ob 5. uri 16 minut 7 sekund sred- nejevropskega časa. Ob 6. uri 12 minut 12 sekund bo zakrivala lunina senca tri četrtine solca.

V Angliji vzbuja letošnji solčni mrk med zvezdoslovci veliko pozor- nost. Angleške železnice so pripravile 37 posebnih vlakov, ki bodo vozili v Yorkshir, kjer se bo popolni solčni mrk zelo dobro videl. Tako lepega nebes- nega pojava, kakor bo v sredo, že ni bilo 200 let. V Srednji Evropi bomo čakali na popolni solčni mrk do l. 1999. V Angliji se vrše velike priprave za opazovanje popolnega solčnega mrka. V Yorkshiru odpotuje najbrž tudi prin- Waleski v spremstvu mnogih odličnih politikov, med katerimi bo tudi Cham- berlain. Najvažnejši aparat za opazova- nje solčnega mrka bo spektroskop, s katerim bodo zvezdoslovci analizirali svetlobo. Drugi aparat za merjenje sile solčnega mrka je skonstruiral neki profesor na univerzi v Utrechtu. Aparat, ki jih pripeljejo v švedsko mesto Gallimera, tehtajo 200 ton.

Kaj je življenje

Pod tem naslovom je izdal franco- ski filozof in biolog Rignano zbirko za- nimljivih razprav o biološki sintezi.

Bichat je definiral življenje kot skup- nost sil, ki se protivijo smrti. Moderni biologji pa opredeljuje ne more zado- stovati. Pozneje je bilo življenje defini- rano kot skupnost fizično-kemičnih po- javov, kar velja za najnižjo stopnjo raz- voja človeškega in živalskega življenja. Kdor pa gleda na življenje kot celoto in združi v ta pojem vsa bitja začeni od primitivnih celic do Newtona, Lavostera in Pasteurja, se s to definicijo ne more zadovoljiti. V življenju se uveljavlja po- leg odpora proti smrti še nekaj drugega in sicer neprestana želja po ustvarjanju, ki jo vidimo tudi pri najprimitivnejših ži- vivih bitjih v obliki simbioze, združeva- nja, sodelovanja itd. Cilj življenja in vse- ga, kar se godi v stvarstvu, ostane člo- veškemu umu slej ko prej nedostopen. Nihče ne ve, kam ga vodi življenjska pot in čemu je prav za prav na svetu. Pač pa lahko spoznamo, kam je usmerjeno življenje, ako ga opazujemo v velikem obsegu. Na prvi pogled je življenje ogromno bojišče, na katerem se sreču- jejo milijarde bitij in kjer je navidez edini cilj ohranitev individua na račun ostalih enot. Toda ta neizprosna borba še ni vse. Ako si jo ogledamo od blizu in iz višjega vidika, pravi Rignano, vidimo, da ustvarja med dvema nasprotnima ta- boroma kompromise, zavezništvo in harmonijo.

Že živali so ustanovile rodbino, to primitivno in elementarno vzajemnost, brez katere bi višja bitja ne mogla vzdr- žati borbe za obstanek. Še potrebnejša je bila rodbina človeku, kajti med vsemi živimi bitji je človek po rojstvu najdeli nespособen za samostojno življenje. Iz rodbine so nastala plemena, iz plemen pa narodi in tako se je življenje vedno bolj kompliciralo. Rignano definira življenje kot instinktivno, naporno in često tudi nevarno pot k harmoniji, ki predstavlja poslednji in najvišji cilj, po katerem hre- peno vsa živa bitja v svetovju in ki je edini in končni, namreč k najgloblji no- tranji bazi. Po smislu in filozofiji živ-

ljenja se ne smemo obračati k primitiv- nim formam življenja, marveč k skup- nosti višjih bitij, ki je posledica dolge priprave. Vse, kar je v svetovju živega, se razvija v smeri k najvišjemu bitju, ki je, v kolikor more doumeti naš um, člo- vek. Na človeku je ležeče, da s svojim razumom ustvari za življenje najboljše pogoje.

Bakerjeva se ni omožila

Vsi inozemski listi, na čelu jim ame- riški, so pričeli te dni senzacionalno vest, da se je skrivita mulatka Josefina Baker, zvezda na nebu pariškega noč- nega zabavišča Folies Berger, ki je za- sencila slavo Mistinguette, poročila z italijanskim grofom contejem Pepitom Abadonijem.

Tajna poroka Bakerjeve je seveda konsternirala Parizane in frapirala nje- ne številne oboževalce. Saj je bila črna Venera «Jo» — ime, ki si ga je nadela sama, ljubljanka vsega Pariza in uživa- vala je v širokih slojih naroda simpatije, kakršnih morda ni deležen niti tiger Poincaré. In sedaj ti pride neki privandran laški conte, katere je veter bogve od kod zanesel v Pariz, pa od- pelje Parizanom mulatko pred nosom. Parizani so se kar zdržnili ob misli, da ne bodo imeli več prilike občudovati stasito telo eksotične črne Venera, sle- diti njenim ekscentričnim kretnjam in jo požirati z očmi. Zato je v Parizu za- vladala splošna, uprav nacionalna ža- lost.

No, ta žalost se je te dni izpreme- nila v veselje. Izkazalo se je namreč, da je poroka Bakerjeve samo navaden bluf, oziroma dobro preračunjena re- klama. Bakerjeva bo namreč skupno s «contijem», katerega je slučajno Mau- rice Dekobra odkril za film, sodelova- la v nekem filmu, za katerega je po- trebna velika reklama. In ta reklama je sijajno uspeša, obenem pa še pove- čala popularnost in krog oboževalcev črne Venera.

Pelletier d'Oisy o svoji nezdobi

Najznamenitejši francoski letalec Pelletier d'Oisy je skušal minul teden pobiti letalski rekord na daljavo. Star- tal je s svojim letalom v Le Bourgetu, toda že po 4 km je moral pristati in letalo s 5100 l bencina je zgorelo. Pel- letier pripoveduje o nesreči nastopno:

— Ko sva s prijateljem Goninom startala v Le Bourgetu, sem takoj opa- zil, da se letalo vsled težke atmosfere ne more dvigniti. Opetovano sem po- tegnil za višinsko krmilo, toda aparat ni reagiral. Na povratek v Le Bourget ni bilo misliti, kajti s tako obteženim aeroplanom ni bilo mogoče napraviti ostrega ovinka. Edina rešitev je bila spustiti se naglo na zemljo. Zagledal sem ravno žitno polje, kjer bi lahko pri- stal. Približal sem se zemlji in ustavil motor. Manever se mi je izborno po- srečil. Aeroplan je drsel po zemlji ka- kih 20 m, in zdelo se je, da gre vse po sreči. Naenkrat so pa odpovedala ko- lesa, aeroplan je padel na trebuh, pro- peler se je zlomil in končno se je po- stavil aeroplan na nos. V tem hipu sem zagledal pod motorjem dim. Takoj sem opozoril prijatelja, da gori. Odvezala sva se in skočila iz aeroplana, toda ognja nisva mogla pogasiti. Bilo je že prepozno, kajti plameni so že objeli letalo. Bežala sva, kar so naju nesle nu- ge. Ko sva se obrnila, je bilo 5000 litrov bencina že v plamenih in morala sva gledati, kako ognjeni zublji požirajo aeroplan.

Rafinirani morilec svoje žene

Dne 19. t. m. je bil aretiran v Ville sur Jarnioux 19letni delavec Jean Mau- rice, ki je priznal, da je pred osmimi dnevi zadavil svojo ženo, nato pa ob- silil njeno truplo, da bi ljudje mislili, da se je nesrečna žrtev močeve podvija- nosti sama obesila. Maurice je imel že delj časa ljubavno razmerje z nekim drugim dekletom in se ni hotel poročiti s svojo zaročenko Marijo Jeanno. Ko je pa zaročenka povila dete, je bil pri- siljen stopiti z njo pred oltar. Kljub te- mu se pa ni hotel odreči drugi ljubici in ker mu je bila žena na poti, se je odločil spraviti jo s sveta.

Dne 10. t. m. se je odpeljal v Ville Neuve, od koder se je vrnil pozno po- noči domov. Zbudil je ženo, jo zgrabil za vrat in zadušil. Nato je obesil njeno truplo na vrata. Ta čas se je dete v zi- belki prebudilo in začelo jokati. Mor- ilec je vzel dete v naročje in se odpeljal nazaj v Ville Neuve. Med potjo ga je zalotil strahovit vihar. Komaj se je pri- peljal do gostilne, kjer so vsi mislili, da je tam prenočil, in da ga je zbudil vi- har. Drugo jutro se je vrnil domov in odigral pred truplom svoje žrte ko- medijo obupa. Toda roka pravice ga je kmalu dosegla in zdaj prejme za svoj zločin zasluženo plačilo.

Napisí na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Še enkrat stanovanjski zakon

Odgovor na članek «Druga plat zvona».

Na napade na mojo osebo ne odgovar- jam, ker je stanovanjsko vprašanje zadeva splošnosti in ne ene ali druge osebe, radi katere se gotovo ne bodo uknile odredbe, ako isti slučajno ne ugajajo. Gre za ugotovitev, ali je stanovanjski zakon za splošnost ugoden ali usoden in ne, ako ugaja eni ali drugi skupini, najmanj pa, ako je po godu tisti, katero mora vzdrževati država — in ne hišni gospodarji.

Nekateri državni uradniki so izjavili, da so ogorčeni nad mojimi izjavami. Da bi bili ostali ogorčeni nad krivico, ki jo morajo trpeti, se tako rekoč kategorično prepove- duje!

Da bo imel apel na državno pomoč us- peh in da je moja trditev, da do tega ne pride, otročja, bom verjel šele tedaj, ko bo do prevedeni kroniki upokojenci, ko se iz- boljša obupni položaj orožniških upokojen- cev in invalidov, ko bodo izplačane razlike itd. Dokler pa država tega ne stori in vzdr- žuje stanovanjski zakon, da ne bi prišla pred neizogibno potrebo povziranja stanoar- ne naklada to breme hišnim gospodarjem — toliko časa bom trdil, da je otročje upanje, da se bo država celo povzpela do zidanja hiš za svoje nameščenke. Sploh pa, če bi bi- la resna volja države zidati, bi morala to storiti še danes. Saj stojimo pred ukinitvijo stanovanjskega zakona.

Čim bolj državni uradniki podpirajo za- htevo države, naj jih vzdržujejo hišni gos- podarji — tem manj bodo dosegli. Čuden bla- pec, ki zahteva od drugega gospodarja, naj ga vzdržuje, češ, da njegov gazda za to nima pare! Ponizljivo je za državnega uradni- ka, da mora berati drugje za ono, kar bi moral zahtevati pri lastni upravi. Nerazum- ljivo pa je, da tako ponizovanje celo za- govarja.

Treba je končno uvideti, da bi prisiljena država prisilskotiti v pomoč svojim uslužben- cem šele tedaj, ako se bo to z ukinitvijo stan- zakona pokazalo kot neobhodno po- trebno. Poprej se ne bo storilo nič, kakor se ni doslej!

Pomislimi se tudi mora, da je dovolj drž. uslužbencev in upokojencev, pa tudi drugih zaščitenec, ki ne uživajo ugodnosti stano- vanjskega zakona, temveč ravno zaradi iste- ga nosijo težka bremena.

Pred vsem se mora vpraševati, da naša država ne obstoji samo iz drž. uradnikov, temveč da so tu še oni, ki jim ne bo nihče prisilskotil na pomoč, ko se ukine stanovanj- ski zakon. To so delavci, majli obrtniki, pri- vatni uslužbenci manjših podjetij itd. Kljub temu, da so ti najbolj potrebni, se jih je stavilo šele v tretjo vrsto tako, da le nekateri uživajo zaščito, dočim morajo nositi njih sodrugi dvojna bremena. Trpni zahtevajo enako pravico za vse. Oni pa, ki se temu upirajo, bodo prej ali slej morali uvideti, da je nakladanje bremen na lastne sodrugi in hišne gospodarje za trajno dobo nemo- goče.

Treba si je resno postaviti vprašanje: Kaj se bo doseglo, ako se podaljša veljavnost stanovanjskega zakona?

Smelo trdim: Ostalo bo pri tem, kakor je bilo do sedaj! En del bo še nadalje bolj živel, drugi pa trpel kakor doslej. Ko bomo stali pred ponovno odločitvijo, ali naj se ukine stan. zakon ali ne, bomo na istem stališču kakor smo danes in na katerem smo bili doslej vedno, kadar se je sprožilo to vprašanje. Drugo vprašanje pa je, ali bo trpeti del tudi še nadalje v stanu vzdrževati naložena mu bremena.

Z zidanjem povečano število dragih stano- vanj, ki jih revnejši sloji ne zmorejo — števila cenjenih stanovanj v starih hišah pa bo ostalo isto! Torej, kaj se bo zboljšalo čez nekaj let?

V splošnem se trdi, da manjka stano- vanj, da to dela stanovanjsko budo in da je zaradi tega absolutno potrebno podaljšati veljavnost stan. zakona čes, da se bo dotlej zidalo dovolj. V resnici pa smo vsi pod stre- ho in če nismo odobro, je temu kriva neso- razmerna prisilna razdelitev. Ukinitev stan- zakona se ne brani oni, ki nima stanova- nja — temveč le oni, ki ima udobno in ce- leno stanovanje ter se v istem širi na pe- čih svojih solrudnikov in na račun hišnega gospodarja. Ni torej kardinalno vprašanje pomanjkanje stanovanj — temveč odpor proti razrešitvi proti večjim izdatkom in malo manj udobnemu življenju.

Zidanje stan. hiš revnejšim ne prinaša nobenega haska, ker so cene teh stanovanj zredno visoke in bodo ostale tako dolgo, dokler se ne ukine stanovanjski zakon. Pri- tem je vseeno, ali zidajo hiše privatni po- detniki, ali pa zadrage, katere podpira dr- žava ali občina.

Država ne zida, občine pa toliko, da to ne pride v poštev. Zaščiteni, ki imajo udob- na in cenena stanovanja, pa tudi kapital — takih je tudi nekaj — ne zidajo, ker se ka- pital drugje bolj obrestuje in ker dvojno štedijo na račun drugih.

Privatni podjetniki zidajo v glavnem le v spekulativne svrhe, t. j. izkoriščajo sedanje vzjemno stanje s tem, da zahtevajo tako vi- soke najemnine, da se jim kapital povrne v nekaj letih. Pri malih podjetnikih se izko- rišča vse za stanovanje, klet, podstrešje itd., pa tudi ta stanovanja moraš plačati drago. Veliki podjetniki zidajo hiše, v katere je dovoljeno stopiti srednjemu človeku le te- daj, ako ima tam službeni opravke.

Kaj koristi združna akcija, katero po-pira država ali občina z nizko obrestova- nim posojilom, vidimo, če povprašamo po najemninah v takih zgradbah. Društvo »Stan in dome« je n. pr. dobilo tako posojilo. To posojilo ni imelo le namena omogočiti zgra- dobi hiš, temveč dati najemnikom možnost, dobiti cenejša stanovanja. Računalno se je, da se bo dobilo v tej zgradbi dvosobno stano- vanje za 500, trisobno pa za 700 Din. Tega pa se ne drže hišni gospodarji, temveč za- htevajo že za dvosobno mansardno stanova- nje 1000 Din, za boljša pa še več. Kakor je tu, je enako tudi pri drugih takih družtvih. Cene stanovanj pri »Pokojniskem zavodu« so za srednji sloj previsoke. Kaj nam na- jemnikom koristijo take akcije?

Če tu oblast ne poseže vmes, kaj bo po- tem opravila proti onim, ki zidajo brez po- pore in s kapitalom, ki se mora visoko ob- restovati? In med temi podjetniki so še ce- lo taki, ki nudijo cenejša stanovanja, kakor oni, katerim se je dalo nizko obrestovano posojilo!

Od novih zgradb bomo imeli še le tedaj korist, ko se ukine stanovanjski zakon ter s tem da možnost svobodne konkurence med posestniki starih in novih hiš. Cene v novih

zgradbah se bodo morale znižati, da ne bodo pretirane proti cenam v starih zgradbah. V teh se pa tudi ne bo mogla zahtevati na- jemnina, enaka onim v novih hišah z udob- nejšimi stanovanji. Tako je že v naprej iz- ključeno pretiravanje cen, ker bo medse- bojna konkurenca ugodno vplivala na zni- žanje istih ter slednje dosegla ono mero, ki dela zdravo razmerje med hišnim gos- podarjem in najemnikom. Ne računam z ide- alizmom, temveč stavljam račun na egoizem in ta se najbolj izraža v svobodni konkuren- ci. To je boj na nož, pri katerem se koljejo prodajalci in smeje kupec.

V ilustracijo nam lahko služi primer iz svetovne vojne, ko je država zasela hrano in je ista takoj izginila s trga. Kdor ni šel tekih denarcev ali imel na kmetih dobrih prijateljev, ni mogel dobiti pod roko toli- ko, da bi bil sit.

Ko je bila ta prisilna mera ukinjena, je na mah prestala vsa boda in vsega je bilo dovolj. Le za predmeta, za katere je še osta- la zapora, se je pomanjkanje dotlej nadalje- valo, dokler se tudi to ni ukinilo. Če bi bilo n. pr. še danes usnje kot zapora, bi ga ravn- tako primanjloval kot po svetovni voj- ni — ko si ga dobil za verziške cene lah- ko cele vagoni! Res je, da se je rabila ve- lika množina blaga med vojno za vojaštvo, vendar pa je še ostalo marsikaj, kar nisi mo- gel dobiti za primerno ceno, ker je bila onemogočena svobodna konkurenca. Kako se je zlorabljalo to stanje, so pokazale skri- tele zaloge blaga, ki so se našle po svetovni vojni. Ravno tako se bodo pokazale skrite zaloge stanovanj v starih hišah tedaj, ko se ukine stanovanjski zakon. To se bo zgodilo v tem večji meri ako bo država oprostil- gospodarje starih hiš vsakega davka vsaj za nekaj let, za vsa ona stanovanja, ki se bodo dala na razpolago, razen že obstoječih. Ka- kor se doselej gospodarji širijo, ker jim sta- novanje nič ne nosi, in stanujejo najemniki v tako velikih stanovanjih, da oddajajo sobe v podnjam, tako se bodo potem tudi skrčila stanovanja, da se jih lažje pomnoži ter s tem pomnoži dohodek hiše.

Ponovno opozorim, da bo zelo vplivalo na nižje cene stanovanj, ako bosta država in občina upoštevali, da so hišni gospodarji do- slej dovolj trpeli ter jim kljub zmerumu (ne pretiranemu) povziranju najemnin vsaj za nekaj časa ne bosta zvišali tozadevnih davkov. Je torej popolnoma v rokah države, da brez zlih posledic, s primarno davčno olajšavo ukine stanovanjski zakon. Pri tem država nič ne izruži, ker bi ostala pri letih dohodkih, ako bi se še podaljšal ta zakon. Če pa država ukine stanovanjski zakon ter pri tem navije davčni vijak, je katastrofa neizogibna. To je treba poprej premisliti!

Kako neugodno vpliva vezanje prostega gibanja na ublažanje stanovanjske bede, vi- dimo že iz posrednih primerov v Ljubljani. Mestni magistrat si je sicer resno prizade- val in marljivo delal, ni pa mogoč imeti ob- povsod. Zidali sta se dve dragi stanovanjski baraki. Na Mirju pa stoji hiša (državna last), ki je prazna že celih osem let. Res niso stanovanja v tej hiši popolnoma do- delana, toda marsikdo bi bil zadovoljen s ta- kimi stanovanjem. Tu bi se lahko namestilo 8 družin. V Spodnji Šiški stoji še danes prazna vojaška baraka in zasilna cerkev v baraki. Za Bežigradom sem videl nad polo- vico prazno stanovanj, barako, med tem ča- som so se deložirale stranke ter pritilele ob šentpetrski zid, kakor da smo v resnici brez strehe. Da tu še strehe ni bilo! To sem opazil samo jaz. Kolikor bodo vedeli pove- dati o tem poglavju še drugi, bo gotovo do- volj, da se dokaže, koliko škoduje oviranje poedine podjetnosti, ki v skupni moči pre- magaja največje ovire.

Le vrzite stanovanjski zakon v storo ža- ro. Mi si bomo potem lahko našli dobro in ne predraga stanovanja. Teh bo potem do- volj!

Iz vseh teh podatkov razvidimo, da ukli- nitev stanovanjskega zakona ovira odpor enega dela, prevzeti nase en del bremen od doslej izkoriščanih delov, da se ukinitvi ne upirajo oni, ki nimajo stanovanja, temveč v glavnem le oni, ki že imajo udobna in ce- lena stanovanja, da se bodo v starih hišah po- javila nova stanovanja tedaj, ko bo imel hišni gospodar kak dobiček od njih, da bomo imeli od novih hiš korist še le tedaj, ko se z ukinitvijo stanovanjskega zakona odpre pot svobodni konkurenci in se ne bo povi- šalo število cenjenih, marveč dragih stano- vanj, dokler bo v veljavi stanovanjski za- kon. Čim bolj se bo zavlačevalo z ukinitvijo tega zakona, tembolj bo po pomnoženo šte- vilo trpinov, in čim prej se ukine ta zakon — tem prej pridemo v normalne in zmorsne razmere.

Državni upokojence.

* Priobčujemo tudi ta prispevek k sta- novanjskemu vprašanju, dasi se z avtorjevi- mi izjavami v marsičem ne strinjamo. Stano- vanjsko vprašanje je tako važno in pereče, da zasluži vso pozornost javnosti. Nazirajo- o tem problemu se morajo temeljito razisti- ti in zato smo pripravljani v nekaj prostora, ki ga imamo na razpolago, nadaljevati zapo- četo diskusijo o stanovanjskih razmerah.

Gospodarstvo

—g Naše veleselje. Zakaj je udeležba na voljejem potrebna? Sejmstvo napravi kup- čijo bolj preprosto, tako kakor borza, in združuje v sebi nazornost razstave, izložbo- no okno in pisarno. Sejmstvo je neobhodno potrebno in zato je postal trajen člen na- prav modernega svetovnega gospodarstva. To priča že dejstvo, da boče skoro vsaka dežela imeti svoj veleseljem in kljub vsi depresiji in pomanjkanju denarja. Torej se sejmstvo narodno gospodarstvo in zasebno gos- podarstvo vendar le izplača in stroške kmalu spet pokrije. Sejmstvo je gotovo potrebno. Ali pa je potrebno, da je toliko veleseljem, kakor jih imamo sedaj? To odloči vsaka de- žela zase. Ona najbolje ve, ali ji prinaša ve- leseljem uspeh ali ne. Strokovnjaki, ki o tem odločajo, so seveda v prvi vrsti trgo- vski in industrijski sejmiki interesi. Na te se je uprava Ljubljanskih veleseljem obrnila s tozadevnim vprašanjem in 85 odstotkov jih je odgovorilo z »da«. Tudi je večina njih že vpoglavila svoje prijavnice za VII. Ljubljan- ski veleseljem od 2. do 11. julija 1927.

PRIZANAŠAJTE
PLANINSKI FLORI!

Ing. agr. Benedikt Wenko, Maribor:

Organizacija kmetijske službe

Z oživiljenjem oblastnih samouprav preide vsa kmetijsko pospeševalna služba v smislu določil zakona o oblastni in srezki samoupravi na oblast, odobro. Državi ostane le kmetijska policija in pa okvirna zakonodaja.

Da bo s tem pospeševanje kmetijstva vsaj v prečanskih oblastih mnogo pridobilo, sem trdno prepričan. Iz manj važnega resor v Ljubljani in Mariboru. Vsestranske dobre volje tu gotovo ne bo manjkalo. Treba pa je, da se stvar s početka usmeri v pravi tir. Iz grehov in napak Beograda naj se učita Ljubljana in Maribor!

Za uspešen razvoj kmetijstva bo treba dvojce: dovoljna sredstva in dobro organizacija. O prvem mi v tem članku ni treba razpravljati, pač pa o drugem. Prepričan sem, da bo zadovoljivo pospeševanje kmetijstva mogoče le ob pravilni, brezhibni organizaciji kmetijske službe. Kar v naprej moramo odkritosrčno priznati, da dosedanje delo ni bilo dovolj uspešno in da je treba hoditi druga pota.

Če se s mojimi sledečimi izjavami moram ne bo vsakdo v vsem strinjal, tem bolj. Naj se tudi on oglasi. Sedaj je še čas za vestno študiranje tega vprašanja.

Mislím, da treba poleg raznih sporednih stvari predvsem zagotoviti troje: čim najboljše moči za kmet. službo, možnost udeleževanja med kmetovalci in čim boljše porazdelitev službenih poslov.

Predno se pogledimo v ta tri vprašanja, treba nakratko naslikati sedanjí ustroj kmetijske službe. Da je držav. služba danes v obče preslabo plačana, ni treba omenjati, ker je to splošno znano. Zato so se boljše moči v zadnjih letih navadno posvetile le privatnim službam in samozaposelnim poklicem. V drž. službi so zasedena mesta, ki nudijo poleg plače možnost izdatnih poststranskih dohodkov, n. pr. s privatno prakso. V tem pogledu so bili agronomi v najslabšem položaju. Agronomi imajo danes (kolikor jih je visokošolcev) žalostno prednost imed vseh akademikov v drž. službi, da so v najslabšem gnotnem položaju. Isto velja za kolege v drugi kategoriji itd. Posledice ne izostanejo. Na visokih šolah sploh ni več študentov-agronomov. Na srednji šoli pa prevladujejo ponesrečenci iz raznih drugih srednjih šol. V par desetletjih bi imeli žalosten kader kmet. strokovnjakov, če gremo po dosedanjí poti naprej.

Pri vsakem okrajnem glavarju je sedaj po en srezki kmetijski referent s srednjo ali nižješolsko kvalifikacijo. Ta bi moral biti v stalnem stiku s kmetovalci svojega okraja. Vedno in v vseh panogah kmetijstva bi jim moral biti kot svetovalec in učitelj na razpolago. Približno 20 dni v mesecu bi moral biti med ljudstvom. V ta namen dobiva mesečno potovalno povprečnino Din 150, to je dosti manj kot poduradnik-desinfektor, ki potuje le po potrebi.

Podrobna navodila prejmejo srezki ekonomski od velikega župana, kjer obstaja oblastni kmetijski oddelček z enim šefom in par referenti za specialne panoge (živinorejstvo, poljedelstvo, vinogradništvo). Ti bi ob enem srezke ekonomice inspicirali, prisilovali strokovnim prireditvam in vršili specialni potovalni pouk. Sredstev seveda ni in tudi večino mest so črtali.

Tako je stanje danes. Da pa tudi za pospeševanje akcije same ni nikdar sredstev, sploh ni treba omenjati. Uspehi so zato malenkostni.

Ia se razmere pod upravo oblasti spreminjajo na boljše, mora obveljati splošno in poglavito načelo: Postenemu delu — dobro plačilo. Prvo brezpogojno zahtevajte, drugo pa zanesljivo dajte. Dostikrat bo lahko eni s posebnim in delaven človek napravil več, kakor dva manj sposobna, ki jih vrhutega še mori skrb za vsakdanji kruh.

Z dobrimi plačami bo oblastni odbor pritegnil boljše moči nase in zlasti bo naš zanečavni poklic zopet dobil dotok dobrih mladih moči.

Važno bo nadalje, da se zagotovijo prav izdatna potovalna sredstva. Vsak strok. nastanik mora dobiti toliko denarja za potovanja, da ni lahko pri tem tudi primerno

živeli. Če bo pa ta ali oni s skromnejšim življenjem nekoliko prihranil, bo to le pravična odškodnina za mnogo težavnejšo službo napram drugim uradnikom.

Končno še par besed o organizaciji službe same. Sedanjí sistem z okrajnimi ekonomski kot srezkimi kmet. referenti se mi sdi za naše razmere neprimeren. To je zelo obširen aparat, ki bi (spopolnjen z oblastnim kmetijskim oddelkom) štel n. pr. za mariborsko oblast okrog 20 oseb. Če jih hočete pošteno plačati in jih usposabljaati za zunanje delo, vam bo denarja zmanjkalo. Če jih boste pa plačali kakor sedaj, bodo ti uspehi isti, kakor sedaj, to je slabi. Pa še nekaj. Nikjer drugod na svetu, kakor v Rusiji in na Balkanu, ne poznajo institucije okrajnih ekonomov kot pospeševalcev celokupnega kmetijstva. Niti bogati zapadni narodi ne poznajo te drage institucije. In to je razumljivo. Na Balkanu s svojimi slabimi prometnimi prilikami, mora biti strokovnjak blizu, da pride peš ali na konju lahko vseh povsodi do kmeta. Tudi mora biti v vseh panogah kmetijstva kolikor toliko podkovnan, ker specialista od velikega župana brez železnice ne bo mogoče dosti potovati. Kmetovanje samo pa je tam na tako primitivni stopnji, da ekonom nikdar ne bo prišel v zadrego v nobeni stroki.

Povsem drugače so razmere pri zapadnih narodih z dobriimi prometnimi vezevami, visoko razvitim kmetijstvom in razmeroma naobrazanimi kmetovalci. Sem pristižem večino prečanskih oblasti. Mislím na naše prvotrsne vinograde, naše visoko razvito sadjarstvo, na specialne kulture kakor hmelj, na znamenito rejo konj dirkačev, na umetno valjenje rib itd. Ali more človek vse to v taki meri obvladati, da bi z vsi sigurnostjo kot učitelj nastopil? Po mojem mnenju je to nemogoče. Mi rabimo dobro izvežbane specialiste za posamezne panoge, ki bodo na višku hitro napredujoče in vedno bolj specializirajoče kmet. vede.

Po stvarni potrebi za podrobno delo naj se jim dodeli potrebne asistente oz. instruktore.

Ogledimo si na primer samo živinorejsko panogo: Živinorejce — specialist bo moral obvladati poleg osnovnih pojmov v pomožnih granah, kakor biokemijo, anatomijo in fiziologijo živali, veterinarstvo, nauk o krmiljenju in travništvu še prav temeljito splošno živinorejo in vse specialne grane, kakor konjerejo, govedorejo, svinjorejo, perutninarstvo, kozje in ovčevrejo, čebelarstvo, ribarstvo in sviljarstvo, nadalje še mlekarstvo itd. Ali se bo mogel poleg vsega tega še brigati za sadjarstvo, hmeljarstvo in vse druge panoge? Po mojem prepričanju ne.

Res je, da bi bil tak strokovnjak od kmeta oddaljen in bi moral dalje potovati, kakor okrajni ekonom. Pa kaj zato? Saj imamo že skoro povsod železnice in avtomobile.

Mi bi rabili na sedežu oblasti ali na drž. gih primernih prometnih središčih za vsako panogo po enega ali več potovalnih učiteljev-specialistov.

Na primer: 1 poljedelca, 1 fitopatologa, 2 splošna živinorejca, 1 živinorejca za drobnico, 1 veterinarja-učitelja, 1 mlekarja, 2 vinogradarja, 2 sadjarja itd. To bi manj stalo in bi sešoma obrodilo več uspehov, nego okorni in dragi aparat okrajnih ekonomov.

Tudi prehod ne bo težak. Domala vsi dosedanjí srezki ekonomski so se specializirali za eno ali drugo panogo. Tudi uprav sedaj niso vsa mesta zasedena. Tako ne bi bilo treba nikogar reducirati in bi vsi lahko nastopili nova mesta potovalnih učiteljev. Za nadaljno popolnitev in specializacijo bi bilo treba seveda skrbeti.

Sanatorij „WESTEND“
Parkersdorf pri Wenu
Upravljaljaka: zdravnik-šef: dr. Karel Feiler, biv. i. zdravniški svetnik in Jude dori pri Graz, dr. Maks Berthoin.
Privatna klinika za: notranje, bolezni presnavljanja in živčne bolezni. Specialiteta: zdravljenje z odnevalenjem z d. eto in z razredčevanjem. Lastni laboratorij za preizkušnje. Zdravljenje bolezni: srca, vseh komort. Lastni zvezni avio-bus om W en mest. — san tor i. merne cene.

Artur Bohr:

Dialog o kirurgiji

Ona: Gotovo ste srečni v svojem poklicu.

Kirurg: Živali potrebuje za srečo optimum, nič več in nič manj. Imam optimalne življenjske pogoje. Torej sem srečen.

Ona: Mar je mogoče primerjati vzvišeno nalogo medicinske vede z živalskim življenjem?

Kirurg: Homo sapiens je najpopolnejša oblika v živalskem carstvu.

Ona: Rada bi bila zdravnica. Imela bi priliko izliti svoje sočutje na stara bolna prsa.

Kirurg: Ne vem, jedli sočutje brez vseh bolezní plodečih zarodkov. Odločno bi vam svetoval sterilizirati sočutje, ako bi bili zdravnica.

Ona: Čujte, nekdo sem čitala, da je kirurgija najkрасnejša panoga medicinske vede.

Kirurg: Proti temu nimam kaj ugovarjati.

Ona: Kirurgija operira s popolno sigurnostjo, kar se ne da reči o notranjem lečenju s pomočjo lekarstev.

Kirurg: Ta sigurnost spada k dobrim stranem mojega poklica. Toda v tem ni njegova lepota.

Ona: Kirurgija žanje velike triumpfe na polju humanosti. Ona rešuje življenja, ki bi brez nje ne mogli zapadati bolezni in neizogibni smrti. Smrt mora biti zelo nevljudna in trdosrčna, kajne gospod doktor?

Kirurg: Smrt? Bogme, neprijetna

prigoda, ako nastopi kot konec bolezni tik po operaciji, ki se je tehnično posrečila. Še huje je, ako nas presretni sklonjena nad operacijsko mizo. Toda to se pripeti redko. Smrt je stanje organizma, ko se žila ne da več otipati, ko ne slišimo utripanja srca in ko se veseli svojega plena — patološki anatom. Smrt je po mojem trdnem prepričanju nehumana bestija, osobito ako se vmešava v moje posle, kadar gre za nov način operacije ali kako drugo slično eksperimentiranje. Z njo imamo slabe izkušnje: kazi naše delo. Drugače pa nimam nič proti nji.

Ona: Govoriva raje o čem lepšem. Lahko ste ponosni na uspehe svoje vede. Njen sin ste. Naučila je vas odvrčati od ljudi raka potom pravočasne operacije. Z amputacijo podaljšati dneve radosti in solčnih žarkov. — Zlomljene ude vrnete s pomočjo mavca zdravju in delu, kirurgi ste gospodari nad čudodelnimi Roentgenovimi žarki, čijih oči vam služijo, da gledate globlje v bodočnost ne kot ljudje, marveč kot bogovi...

Kirurg: Ste navdušeni? Operater se ne sme zavedati prostega časa, ko bi lahko napisal v note: «Od 20. do 22. sem bil navdušen». Njegova veda ne trpi takega zabavnega luksuza. Rak? Ne želel bi, draga gospodična, da bi vam nekega lepega dne izpadlo toliko las, kolikor bolnikov je bilo treba žrtvovati izučevanju raka in koliko smrti je nastopilo pod geslom: «Raka bomo lečili pravočasno». A Roentgen? S tem smo pridobili zelo mnogo. Človek je

Ljubljanska cestna železnica v občinski upravi

Včeraj popoldne je dal vladni komisar ljubljanske mestne občine na mestni uradni deski nabiti razglas o prevzemu električne cestne železnice. Iz katerega posnemamo:

Mestna občina ljubljanska ima v smislu pogodbe z dne 18. avgusta 1899, sklenjene med njo in družbo Siemens & Halske, oziroma »Allgemeine oesterreichische Kleinbahngesellschaft«, na Dumaju, pravico, da lahko po 25 letih obratovanja odkupi električno cestno železnico ljubljansko. Glede odkupnega naznanila je določeno v pogodbi poseben termin in njega zamuda, združena s posledicami izgube te pravice.

Ker tvori prevzem električne cestne železnice važno vprašanje ljubljanskega mesta, se je mestna občina morala te pravice poslužiti. Pogajanja so pokazala, da je prevzem električne cestne železnice nujna javna potreba, ki živo zadeva občinsko gospodarstvo in ljubljansko prebivalstvo. Pod sedanjimi okoliščinami bi družba ničesar več ne investirala v podjetje. V tem stanju pa v bodoče električna cestna železnica ne more več ostati. Z obnovitvijo električne cestne železnice je nujno združeno njeno razširjenje v Zg. Šiško, Vič, Glince, na Jezico in pokopališče, torej v kraje, kjer stanelejo po večini delavci in obrtniki. Nujna socialna potreba zahteva, da se delavstvu in obrtniku omogoči prijeten in cenen dohod v mesto.

Vladni komisar je zato po konferenci s pridruženim mu svetom dne 22. t. m. uvidel, da zahteva nujna potreba prevzem in razširjenje električne cestne železnice in da s prevzemom brez škodljivih posledic za ljubljansko prebivalstvo ne sme odlašati. Dalje je za mestno občino edno poročljivo, da ostane poslovanje železnice na popolnoma komercialni podlagi, ne pa izključno komunalno podjetje. Zato je danes sklenil, da odkupi od »Allgemeine Kleinbahngesellschaft« ki je prenesla zadnji čas svoj sedež v Zagreb ljubljansko cestno železnico pod naslednjimi pogoji:

1.) Mestna občina ljubljanska kupi dve tretjini obstoječih, to je 2667 delnic za pavšalno ceno 2 milijona dinarjev. Ta znesek se plača v štirih obrokih in sicer: četrtina kupnine 60 dni po potrditvi pismene odkupne pogodbe, nadalnji trije enaki obroki po 500.000 Din pa zapadejo v plačilo 1. julija 1928. 1. julija 1929 in 1. julija 1930 s priračunanimi 4% obrestmi izza dneva zapadlosti prvega obroka.

2.) Ostalo tretjino delnic obdrži še nadalje tvrdka Siemens & Halske, odnosno Siemens-Konzern, ki dobi eno tretjino zastopnikov v upravi.

3.) Siemens & Halske A. G. jamči za vse obveze, ki so ali bi nastale v avstrijski republiki radi prenosa sedeža družbe v našo državo iz naslova likvidacijskega prispevka ali takse.

4.) Siemens & Halske A. G. jamči za davčna in javno pravna bremena, ki bi družba »Kleinbahngesellschaft« zadela po obstoječih zakonih ali predpisih za dobo do potrjene odkupne pogodbe, in sicer s tretjino akci, ki jih ima v svojih rokah. Morala bo zato pred podpisom pismene pogodbe dokazati, da je zadostila vsem davčnim in drugim javnim obveznostim do tega dne.

Družba se tudi zaveže, da ne bo zamudila roka, ki je stavljen za prošnjo izvedbe bilančne v'arizacije po naših predpisih.

5.) Določili paragrafa 19, in sicer odstavka 5 in 7 pisane izvirne pogodbe med mestno občino ljubljansko ter Siemens & Halske z dne 18. avgusta 1899 ostaneta v veljavi in se uporabljata kakor bi se sicer uporabljala v slučaju popolnega odkupa električne cestne železnice. Tako Siemens & Halske A. G. kakor tudi mestna občina ljubljanska plačata vsak po 200.000 Din za penzijsko zavarovanje njih uslužbencev takoj po prevzemu električne cestne železnice dočim plača preostali znesek, ki je potreben za kritje premijske rezerve starostnega zavarovanja penzijskemu zavodu v Ljubljani družba tekom nadaljnjih 10 let pod garancijo mestne občine ljubljanske.

6.) Tvrdka Siemens bo meia za dobavo predmetov svojega podjetja prednost med drugimi ponudniki pod pogojem istih cen in

istovrednega olaga toliko časa, dokler je v posesti ostale cele tretjine delnic.

7.) Obe stranki, tako Siemens & Halske kakor mestna občina ljubljanska, se podvržeta podsočnosti ljubljanskih sodišč v vseh zadevah in sporih, izvirajočih iz te pogodbe.

8.) Vse s to transakcijo združene takse, javna bremena, doklade itd. nosita pogodni stranki in sicer mestna občina ljubljanska z dvema tretjinama, družba Siemens & Halske z eno tretjino.

Za prevzem cestne železnice bo potrebovala mestna občina predvidoma okoli 2.500.000 Din denarja, ki ga ne bo mogla kriti iz tekočih dohodkov, marveč bo prisiljena najeti v ta namen posojilo.

Morebitni ugovori proti temu sklepu so dovoljeni v roku 14 dni in jih je vložiti pri mestnem magistratu na velikega župana ljubljanske oblasti.

Nove knjige in revije

SREBSKO - HRVATSKO - SLOVENSKI SLOVAR. Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izdala te dni priročen srbesko-hrvatsko-slovenski slovar, kakršnega smo že dolgo pogrešali. Slovar so sestavili prof. Gröbming, Lesica in Mole ter predstavlja bogat besedni zaklad. Velika prednost tega slovarja so akcenti na vsaki besedi, kar omogoča pravilno izgovarjavo. Slovarček, ki obsega 432 strani, je namenjen pred vsem šolam, bo pa dobrodošel tudi vsakemu samouku in zasebniku, ki mu bo pomagal iz zadrege. Ker je naklada zelo omejena, priporočamo takojšnji nakup. Slovarček stane v platno vezan 50 Din.

TUJA ŽENA in mož pod posteljo. Književna družina v Trstu je izdala znano povest Dostojevskega z gornjim naslovom. Knjižica je priključno življenjske Dostojevskega tako, da nudi čitatelju izreden literarni užitek in pouk.

LUC, poljudno znanstveni zbornik, uredil dr. Lavo Cermelj. V Trstu se je ustanovila književna družina pod nazivom »Luc«, ki izdaja lično urejan zbornik, namenjen pred vsem poljudno znanstvenim razpravam, dostopnim najširšim slovenskim slojem. Prva številka, ki je izšla te dni, prinaša sledečo zanimivo vsebino: Dr. Lavo Cermelj: Politično-upravna razdelitev Julijske Krajine v razvojem pregledu do 31. maja 1927. — Dr. Ivan Marija Cok: Korporativni red. — France Bevk: Slovenske književne izdaje v Italiji. — Slavko Slavec: Nekaj italijanskih glasov o južnih Slovanih. Lično urejeno knjižico toplo priporočamo.

RUSKA ZACETNICA ZA SLOVENCE. Spisal Maksim Leonid Blumenau, založila Mariborska tiskarna v Mariboru. Glede na naraščajoče zanimanje za ruski jezik je napravila založnica z izdajo omenjene Začetnice veliko uslugo vsem, ki se hočejo priučiti jeziku največjega slovenskega naroda. Dosej smo slično knjižico žal zelo pogrešali. Začetnica je sestavljena po preizkušnih načelih modernega jezikovnega pouka ter opremljena z vsem najnujnejšim slovniškim in konverzacijskim gradivom. Cedno opremljena knjiga v osmerki stane broširana 20 Din. Naroka se pri Mariborski tiskarni v Mariboru.

ČESKOSLOVASKA. V založbi Jugoslovensko-čehoslovanske lige v Zagrebu je izšla pod gornjim naslovom 110 strani obsegajoča brošura. Prvi del je posvečen geografiji in politični ureditvi države, njenemu zgodovinskemu razvoju itd., drugi del pa prikazuje razvoj države od njenega nastanka do danes. Knjiga bo zelo dobro služila

vsem, ki se hočejo seznaniti z razmerami v naši bratski državi, ki nam je v marsikaterem pogledu vzor. Knjigo zlasti toplo priporočamo vsem članom Jugoslovensko-čehoslovanske lige v Sloveniji. Cena 15 Din. Naroka se pri Jugoslovensko-čehoslovanski ligi v Zagrebu.

PRIVREDNI PROBLEMI JUGA. V založbi beogradske Delavske zbornice je izšla izpod peresa glavnega tajnika delavskih organizacij dr. Živka Topalovića pod gornjim naslovom 54 strani obsegajoča brošura, ki je posvečena pred vsem gospodarskim problemom juga, t. j. južnega dela naše države. Pisec opozarja na velike gospodarske potrebe južnih pokrajin, ki lahko postanejo eden glavnih odjemalcev severnih industrijskih pokrajin. Knjiga zasluži zlasti pozornost naših gospodarskih krogov, ki bodo našli v nji marsikaj dobrega svetla.

T. G. MASARYK. Velikemu voditelju čehoslovanskega naroda je posvečen ta zbornik, ki je izšel te dni v izdaji beogradske knjižarne S. B. Cvijanović v uredništvu dr. Prohaska. V nizu člankov je orisano vse veliko delo dr. Masaryku, ki je v zvezi z jugoslovenstvom in postankom naše in bratske čehoslovanske države. Knjiga opisuje vpliv današnjega predsednika čehoslovanske republike na mnoge jugoslovenske dijake kot borca za svobodo in neodvisnost slovenskih narodov, ki so bili pod avstrijskim jarmom, njegovo ogromno vlogo v dobi svetovne vojne in končno vso veličino Masaryka kot politika in državnika. Vse ta obsežni material je razdeljen v tej knjiži dokaj pregledno. Knjigo krasi 14 zelo dobro uspešnih ilustracij. Cena 35 Din. Knjigo vsem prijateljem in častilcem velikega Masaryka in čehoslovanskega naroda toplo priporočamo.

IZBRANI SPISI dr. Janeza Mencingerja. Izdala »Matica Slovenska«, uredil dr. Josip Tomišek. Po daljšem času je izdala »Matica Slovenska« IV. zvezek Izbranih spisov, ki prinaša dr. Mencingerjevega »Abadonca«, bajko za starce, kakor je pisatelj sam označuje. Predgovor je napisal dr. Tomišek. — Lično urejena knjiga bo v kras vsaki knjižnici in jo zato vsem prijateljem lepe in dobre slovenske knjige toplo priporočamo.

HIPNOTIZEM, SUGESTIJA, COUETI ZEM. Pod tem naslovom je napisal Adolf E. Vizjak poljudno znanstveno razpravo o temi zanimivem predmetu, za katerega naraščajo zanimanje v povojni dobi tudi pri nas. V uvodu naglašja pisec, da vladajo ne samo med preprostim ljudstvom, marveč tudi med inteligenco popolnoma napačna naziranja o hipnotizmu in sugestiji in da hoče s svojim delom izbrisati vse predsodke in odpraviti ono zastarelo naziranje, ki vlada v tem pogledu še vedno med našim ljudstvom. Knjiga bo dobro služila vsem, ki se zanimajo za to vprašanje.

KRESNA NOČ, spisal France Bevk, izdala in založila književna družina »Luc« v Trstu. France Bevk je obogatil slovensko slovstvo zopet z novim delom. Snov je vzeta iz domačega slovenskega življenja. Lično opremljena knjiga se dobi v vseh knjižarnah in je priporočljiva tudi za šolske knjižnice.

—g Pred izvozno sezono. Nova izvozna sezona je na pragu in zato bi bila dolžnost meročajnih krogov, da še zdaj poskrbe, da bo naš izvoz čim večji. Poljedelsko ministristvo še ni objavilo poročila o izgledih na letošnjo leto. Kolikor je razvidno iz običajnih mesečnih poročil, bo letina pšenice v Vojvodini in Srbiji dobra, na Hrvatskem pa zelo dobra. Sadje je v nekaterih oblastih znatno trpelo vled toče, ki je povzročila mnogo škode zlasti v vinogradih. Splošno je pričakovati, da bo letošnja letina visoko nad povprečno.

Veselo! Duhovito! PREMIJERA! Zabavno! Smehalno!

Ameriška, neodoljiva in neprekosljiva

PAT in PATACHON IZZA FRONTE

V kolosalni burki, parodiji na svetovno vojno

Če se želite izvrstno zabavati in prav od srca nasmejati, tedaj si oglejte to izborni komedijo, ki je dosedaj bila v naši državi prepovedana. Nemogoče je opisati vse imenitne scene in momente, ki se vrstijo v tej sijajni veseloligi v prav ameriškem tempu. — Veselo življenje izza fronte in »veselo življenje na sami fronti«, je kolosalno prikazano in vzbuja prave salve smeha. — Film se predvaja le kratke čase, zato si preskrbite vstopnice pravočasno! — Smeha bo dovolj, ker pri tej izredno uspeši šalorigi tudi ljubezni ne manjka...

Predstave danes, v soboto, točno ob 4., pol 8. in četrt na 10; jutri, v nedeljo, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in četrt na 10.

Telefon 2124 ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

niste videli teh žlez! Počene češplje so lepše.

Ona: Zaman se skušate prepričati, da je življenje grdo. Ako bi bilo vse tako, kakor opisujete vi, bi bil svet poln ledenih sveč. V resnici je, bi pa v njem vse polno vročih želja, hrepenenj in strasti...

Kirurg: Ze mogoče. Veste, žalostno dejstvo je, a vendar je dejstvo, da ne morem ljubiti ženske brez občutka, da me nekdo oblači v prisilni jopič, čim se spomnim teh žlez.

Ona: Ne razumem vas.

Kirurg: Pustiva to! Zapadel sem svoji skepsi. Mislite si, da morate prestano gledati te kočke rjavkaste mesnate tvarine, da vam vaša fantazija — pardon, vi imate nedvomno čisto krvnejšo fantazijo, ker imate zapeljivejšje asocijacije — naslika kapljice hormona, ki jih raznaša kri po vsem telesu. Najlepša ženska se izpremeni v mojih očeh v shemo žlez in omega drugega, torej ne — žlez.

Ona: Radi bi igrali vlogo siromaka, v resnici pa... To se ne da povedati z besedami. Človek bi vas obžaloval kot Tantal, ki mu bliskovito izginjajo izpred oči grozdi, katere bi tako rad odtrgal... Vi ste se pa že preobjedli, vi niste vredni teh sadov.

Kirurg: Nekam učeno govorite. Ona: Recite raje glupo. Hotela sem vam samo reči, da si noben moški ni priboril toliko pravic, kakor vi kirurgi. Niti turški paše in veliki vezirji se ne morejo meriti z vami. Kdo je videl toliko ženskih tajnosti, kakor vi? Kdo

more tako lahko jesti z drevesa lepote? In kdo ima manjši odpor dekliske srakečljivosti kakor vi? Na pomoč pokličite še Roentgen in pogledati smete celo tja, kamor niti zakonski mož ne sme pogledati. Pot k ženskim mečam vam pokaže nož. Siromaki? Tantal?

Kirurg: Ze razumem. Mislite na li nje ženskega telesa? Kar stopite vsaj za eno uro v našo ordinacijsko dvorano in oglejte si te kreature (od create — stvoriti) moderne civilizacije! Morda so vam običale v mislih besede pesnika o nedrjih iz belega marmorja ali o božanstvenih nožicah? Pesniki prodajajo svojo umetnost poceni. Povedo to, kar ni logično. Verjemite mi, da preiskovati lepo žensko ni posebno velik užitek. Z nožem pa potegnem po moškem trebuhu prav tako rad kakor po ženskem.

Ona: Zakaj vsem mojim trditvam ugovarjate? Kaj vas, vaš poklic ne veseli? Saj bi lahko postali odvetnik, inženjer ali bogoslovec.

Kirurg: Ne, hvala lepa. Sem pa že raje kirurg.

Ona: Od kod torej vaša skepsa? Kirurg: To je sila enostavnosti, neverjetno enostavnosti. Toda manjka mi pri mernih besedah. Morda je vam znano — saj ste čitali mnogo knjig. Kirurgi imajo gotove dele lobanje ustvarjene prav tako, kakor mesarji. Mod. psihologija je pa potom obdukcije kirurgove duše ugotovila, da je v nji zelo mnogo skrivnih sadističnih nagnjenj, ki se še niso uveljavila...

Originalne potrebščine za Opalograph.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova 6
Telef. 2980

Strojni ključavničar
močan, zanesljiv in priden — išče službo; vešč slovenskega in nemškega jezika. Nastopi lahko s 1. julijem. — Ponudbe pod «Ključavničar/1506» na upravo «Slov. Naroda». 1506

Blagajničarka
vešč tudi vseh pisarniških del, želi premeniti službo; gre tudi na deželo. — Ponudbe pod «Blagajničarka/1507» na upravo «Slov. Naroda».

Do Din 60.000
posodim brez obresti za primerno stanovanje. — Pogoji: vknjižba na prvo mesto. — Ponudbe pod «Posojilo/1494» na upravo «Slov. Naroda».

Prazno sobico
svetlo, v Rožni dolini — oddam gospodu ali gospodični, event. tudi samostojni gospoj. — Ponudbe pod «Zračno/1508» na upravo «Slov. Naroda».

Vajstarejša slovenska peskar-ska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj, Ljubljana,
Dunajska cesta 1^a in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev toč. na cene zmerna. 78/T

Zastopnike
in zastopnice za prodajo srečk 1—2 sob s kuhinjo išče boljši zakonski par v stari ali novi hiši. — Ponudbe pod «Julij na obroke išče Banča poslov. valnica Bezjak, Maribor. Gosposka ulica 25 77/L

Pisalne stroje
nove in rabljene Underwood, Remington, Smith Bros in za potovanje povravnice — tudi z garancijo Josip Pukl v Celju. — Popravila vseh znamk

Ne zamudite
obiskati specialnega zasebnega tečaja za gg čevljarke mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Vse informacije daje g. vod. tečaja J. Steinman v Ljubljani. Zahtevajte prospekt! 1529

Zahvala.

Vsem, ki so spremlili našega ljubljenega soproga, očeta, starega očeta in strica, gospoda

Ivana Jenko

k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so mu darovali krasnega cvetja, se iskreno zahvaljujem.

Posebno pa se zahvaljujem gospodu ravna elju Cirilu Dolencu in njegovemu osoblju Obrtne banke.

Ljubljana, 25. junija 1927.

Žalujejo rodbine: **Jenko, Slokar, Pristau, Jenkner, Mengershausen, Smrekar**

Najboljša v materialu in konstrukciji so:
kolesa, šivalni stroji znamke **GRITZNER** in **Phönix**.

URANIA PISALNI stroj ter švicarski PLETILNI stroj DUBIEO.

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — Telefon 2913
Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila

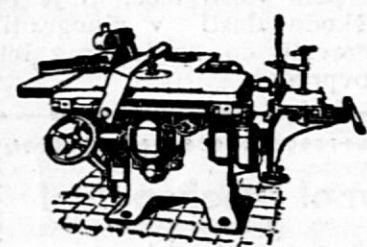

RADIO aparati in vsi sestavni deli —

znanih svetovnih izdelkov, s katerimi morete ob vsakem času poslušati koncerte, opere in predavanja iz vsega sveta. — Cena aparatov znaša od Din 800 do 2500 za 1—8 svetilk. Ako jih sami sestavite, je cena polovična. Za uspeh se izda pismena garancija. Z zadostno garancijo tudi na obroke. Zahtevajte ilustrirani brezplačni cenovnik R. 5 (novo izdanje).

„**RADIOBLAZEK**“

BEOGRAD, Topličin Venac 4 (preko puta Palace-Hotela) — Tel 41-85

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa

Klein & Stiefel, Fulda

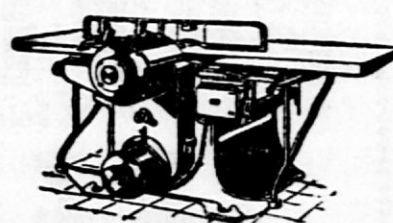
Na veleposredstvu v Ljubljani

bomo razstavili najnovejšo in najboljšo stroje za obdelavo lesa v polnem obratu.

— Novost: Pogon brez jermena. —

Obiščite naš prostor 208 Paviljon F.

Zastopnik za S. H. S.: **Peter Angelo, Ljubljana, Hotel SLON**

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23

BERKO

BERNIK & UČAK
NOVA MODNA TRGOVINA
DUNAJSKA CESTA 5
u sproti gost lue «ri „Sešici“

OTVORJENA v soboto 25. JUNIJA

„Posest“

Realitetna pisarna,
družba z o. z.
LJUBLJANA,
Mklošičeva cesta št. 4
prodaja:

HISO, visokoprtilično, 5 stanovanjskih prostorov, tik tramvaja, dvorišče, Din 112.000.
HISO, enonadstropno, štiristanovaljsko, vrt, Trnovo, 75 tisoč dinarjev.

HISO, enodružinsko, 3 sobe, pritlikline, velik vrt, Trnovo, Din 75.000.

HISO, enonadstropno, trgovski lokal, 4 stanovanjski prostori, lep vrt, Rožna dolina, 110 tisoč dinarjev.

VILO, enonadstropno, moderno, tristanovanjsko, velik vrt, Rožna dolina, Din 145.000.

VILO, enonadstropno, predvojno, 3 stanovanja po 3 sobe, pritlikline, velik vrt, tik Tivolijskega, Din 220.000.

HISO, enonadstropno, izredno solidno, 3 stanovanja po tri sobe, pritlikline, 1000 m² vrt, deset minut od centra, 200 tisoč dinarjev.

HISO, pritlično, 3 sobe, pritlikline, krasen 1400 m² velik vrt, Trnovo, Din 100.000.

VILO, enonadstropno, kompartno, 5 sob, pritlikline, vrt, 12 minut od centra, 210 tisoč dinarjev.

HISO, dvonadstropno, 9 stanovanj po 3, 2 i sobe, vse prenovljene, vrt, tik šišenske cerkve, Din 180.000.

HISO, visokoprtilično, 3 parkirane sobe, pritlikline, 2000 kvadr. metrov vrta, blizu kolodvora, tramvaja, 150 tisoč dinarjev.

HISO, visokoprtilično, 8 sob, več kuhinj, parketi, elektrika, vodovod, velik vrt, tik tramvaja, Din 160.000.

VILO, novozidano, 2 stanovanj po 3 sobe, pritlikline, vrt, Podrožnik, Din 110.000.

HISO, novozidano, enodružinsko, 2 sobi, pritlikline, 1000 kvadr. m vrta, tričetrt ure od Ljubljane, 50.000 Din.

HISO, enonadstropno, 2 stanovanj po 2 sobi, pritlikline, vrt, Rožna dolina, 100 tisoč dinarjev.

HISO, visokoprtilično, 5 sob, pritlikline, 1300 m² vrta, Stojice, Din 58.000.

Poleg tega večje število stanovanjskih hiš, vil, trgovskih, gostilniških objektov v Ljubljani, na deželi, kmetijska poselstva, graščine, industrije i. t. d. 1530

Slovenska zastava
5 m dolga, popolnoma nova — ugodno naprodaj. — Marija Strel, Ljubljana, Poljanski nasip 8, pritlikline, desno. 1527

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo tambove, žice, škole, partiture i ostale potrebščine za vsa glazbala. Odlikovan na pariskoj izložbi. Cjenici franco.

Gripe prehlaje, revme
nas najbolj sigurno obvaruje

«**BRAZAY**»
francosko žganje.
Dobiva se povsod

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Najnovejši opolnoma izum, petrolejske olinske svetilke, „AIDA“ z Anrovo žarnico
200-500
— svet. moč.
— krasa bela luč.
— Neznatna poraba petroleja.
— Sveti kakor elektrika.
«**AIDA**»
se rabl za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorac, vrtov i. d. «**AIDA**» je pridelana za najmanjši in največji prostor. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za S.H.S. ima električno tehnično firmo.

SVARCO drug
«**GREB**» varadovitev, ulica 1
— iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Stampilje
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Po nižjani cen

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, namestni del pnevmatik. Poseben oddelk za popolno popravo, emajliranje in popravo otroških vozičkov, šivalnih strojev. Prodaja na obroke — Ceniki franco.

Jribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 54L

VENECIN

izredna zdravilna voda proti revmatizmu in išiasu, želodčnim in črevesnim boleznim ter za nego ran se dobiva zopet v vsaki lekarni

Skladišče za grosiste: **Isis, d. d.** Ljubljana

Zastore, posteljna pregrinjala perilo, monograme, obleke i. dr.

veze najfinije in najcenejše

mehanično umetno vezenje

Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, azuriranje, predtis-

kanje ženskih ročnih del za trgo-

vino, šolo in dom.

LOKOMOBILI

MOTORI DIZEL SAUGA

GATERI PINI & KAY

POVOLJNI PLAVEVNI USLOVI

Braća FISCHER

ZAGREB, Pantovčak 1b.

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121

121